

SZAKDOLGOZAT

FEHÉR DZSENIFER
Pénzügy és számvitel

Kaposvár
2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Pénzügy és számvitel alapszak

A PÖMAX KFT. GAZDASÁGI ELEMZÉSE

Belső konzulens: Dr. Gál Veronika Alexandra

Egyetemi docens

Készítette: Fehér Dzsénifer

W67ZDN

Levelező

Intézet/Tanszék: Vidékfejlesztés és Fenntartható

Gazdaság Intézet

Kaposvár

2023

NYILATKOZAT

A hallgató adatai:

Neve: Fehér Dzsenifer

NEPTUN kód: W67ZDN

Szak: pénzügy és számvitel szak

E-mail cím: f.dzseni97@gmail.com

Belső konzulense, beosztása: Dr. Gál Veronika Alexandra, egyetemi docens

Alulírott törvényes képviselő hozzájárulok a rám, illetve a szervezetemre vonatkozó adatok, továbbá a tőlem származó információk közzétételéhez a fent nevezett hallgató által készített,

A Pömax Kft. gazdasági elemzése

című szakdolgozatban!

A szervezet adatai:

Cég neve: Pömax Kft.

Címe: 7200 Dombóvár, Borsos Miklós u. 2.

Törvényes képviselő neve, beosztása: Pölöske Károly, ügyvezető

Kelt: Dombóvár, 2023. április 20.

PÖMAX Kft.
DOMBÓVÁR
Borsos Miklós u. 2.

Törvényes képviselő aláírása

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	1
2. Irodalmi áttekintés	2
2.1 A vállalat fogalma és célja	2
2.2 A számvitel.....	4
2.2.1 A számviteli szabályozás	4
2.2.2 A beszámoló	6
2.2.3 A pénzügyi számvitel és a vezetői számvitel	8
2.3 A kis- és középvállalkozások meghatározása	10
2.3.1 A kis- és középvállalkozások száma Magyarországon	11
2.3.2 A kis- és középvállalkozások általános jellemzői	12
2.3.3 A kis- és középvállalkozások finanszírozási sajátosságai	12
2.4 Vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzet elemzése	14
2.4.1 Vagyoni helyzet elemzése	14
2.4.2 Pénzügyi helyzet elemzése	15
2.4.3 Jövedelmi helyzet elemzése	16
3. Anyag és módszer	17
4. Eredmények és értékelésük	18
4.1 A Pömax Kft. bemutatása.....	18
4.1.1 Az üzemcsarnok energetikai felújítása.....	19
4.2 Vagyoni helyzet elemzése	19
4.2.1 Eszközoldal elemzése.....	20
4.2.2 Forrásoldal elemzése	24
4.2.3 Vagyoni helyzet mutatószámai	27
4.3 Pénzügyi helyzet elemzése	29
4.4 Jövedelmezőségi helyzet elemzése	30
4.5 Iparági összehasonlítás	33
5. Következtetések és javaslatok	35
6. Összefoglaló.....	37
7. Felhasznált irodalom.....	38
8. Melléklet	40
9. Nyilatkozat	41

1. BEVEZETÉS

A szakdolgozat témája a kkv-k (kis- és középvállalkozások) gazdálkodása és finanszírozása. A kis- és középvállalkozások igen fontos szerepet töltenek be a gazdaságban, hiszen az általában magas élőmunkaigény miatt nagy mértékben hozzájárulnak a foglalkoztatás szintjéhez. Pénzügyek terén azonban nehéz helyzetben vannak, hiszen jellemzően alacsony tőkeellátottságúak és a külső finanszírozási lehetőségeik is korlátozottak. A belső finanszírozás sem megoldható sok esetben, mivel az ilyen vállalkozások jellemzője az, hogy szűk tulajdonosi körrel rendelkeznek.

Kapcsolataik kevésbé kiterjedtek, mint egy nagyvállalatnak, így nagyobb mértékben ki vannak téve a vevők vagy beszállítók elvesztéséből fakadó kockázatnak. A finanszírozók magas fedezetet követelnek ezektől a vállalkozásoktól kockázatuk minimalizálása érdekében, amely feltételnek rendkívül nehéz megfelelni. A téma rengeteg megoldandó problémát, nehézséget foglal magában, ezért még napjainkban is aktuális.

A dolgozat célja, hogy az adott vállalati partner vizsgálatán keresztül választ adjon annak vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetére, valamint bemutatásra kerül, hogy a vállalkozásnak működése során milyen tapasztalatai voltak a finanszírozás területén, élt-e bármilyen lehetőséggel, és amennyiben igen, milyen esetekben és milyen feltételek mellett.

A kutatásban érintett, bevonandó vállalati partner a dombóvári PÖMAX Ipari és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű társaság (rövidített név: Pömax Kft.). A vállalkozást 1992.04.30-án alapították, fő tevékenységeként kötőelemek és csavarok gyártását végzi.

A vállalati partner kiválasztásának részben személyes okai vannak. Régi kapcsolat fűz a Pömax Kft.-hez, számos családtagom és jómagam is munkaviszonyban álltunk a céggel. A másik ok, amiért rájuk esett a választásom az, hogy véleményem szerint a kis- és középvállalkozások között számos téren kiemelkedő teljesítményt nyújtottak az évek során, és stabil munkahelyet biztosítottak alkalmazottaik számára.

A bevezetést követően a szakirodalmi áttekintéssel folytatom a dolgozatot, ahol bemutatom a vállalatok fogalmi kérdéskörét, a gazdaság szereplőinek meghatározását, kategorizálását. Ezt követően a hazai számviteli szabályozás leglényegesebb elemeit tárgyalom, majd a kis- és középvállalkozásokkal kapcsolatos jogszabályok alapján betekintést nyújtok a kkv-k fogalmába, rendszerezésükbe, a statisztikák alapján felmérem, hogy milyen arányban vannak jelen a magyar gazdaságban és végezetül ismertetem az általános jellemzőiket, finanszírozási sajátosságait.

Ezt követően ismertetem a dolgozat megírása során alkalmazott módszerek és források jellegét, a források típusait.

Röviden bemutatom a Pömax Kft.-t, majd elvégzem a vállalat elemzését vagyoni, pénzügyi és jövedelmi szempontból a kijelölt mutatószámok segítségével. A vizsgálati rész végén iparági összehasonlítást is végzek.

Szakdolgozatom zárásaként az elemzés eredményével kapcsolatos következtetéseimet, véleményemet, megállapításaimat fejtem ki, majd összegzem dolgozatom kulcselemeit.

2. IRODALMI ÁTTEKINTÉS

2.1 A vállalat fogalma és célja

A vállalat fogalmi meghatározása a szervezet és az üzleti vállalkozás definícióján keresztül vezethető le. Az olyan struktúrákat szervezeteknek nevezzük, ahol az emberek valamilyen cél elérése érdekében szövetkeznek egymással. A szervezet létezésének értelmét kifejező célt alapvető célnak nevezzük. Ezt a gondolatot tovább vezetve eljutunk az üzleti vállalkozás meghatározásához. Az üzleti vállalkozás nem más, mint olyan tevékenység, amely alapvető céljaként a fogyasztói igények kielégítését jelöli meg nyereség elérése mellett. Ahhoz, hogy egy szervezetet üzleti vállalkozásnak tekinthessünk, meg kell felelnie bizonyos követelményeknek:

- A szervezet önálló alapvető céljának megvalósításában, vagyis módjában áll saját döntéseket hozni előzetes mérlegelés alapján.
- Hosszú távon nyereséges legyen, azaz ráfordításai tartósan nem haladhatják meg bevételeit.
- Kockázatot kell vállalnia, hiszen a profitszerzés előfeltétele, hogy a vállalkozás ráfordításokat eszközöljön. Az ilyen befektetések kimenetele sok esetben bizonytalan, előfordulhat, hogy a vállalkozás elvárásai nem teljesülnek.
- Valóságos piacon kell működnie.

Vállalatok számos okból jöhetnek létre: nyereségszerzés, keresletkielégítés, foglalkoztatás, különböző szociális szempontok. Mindazonáltal az üzleti vállalkozás alapvető célja a fogyasztói igények kielégítése nyereség elérése mellett, amelynek eléréséhez befektetésre alkalmas tőkére és kielégítésre váró fogyasztói igényre van szükség. (Chikán, 2020)

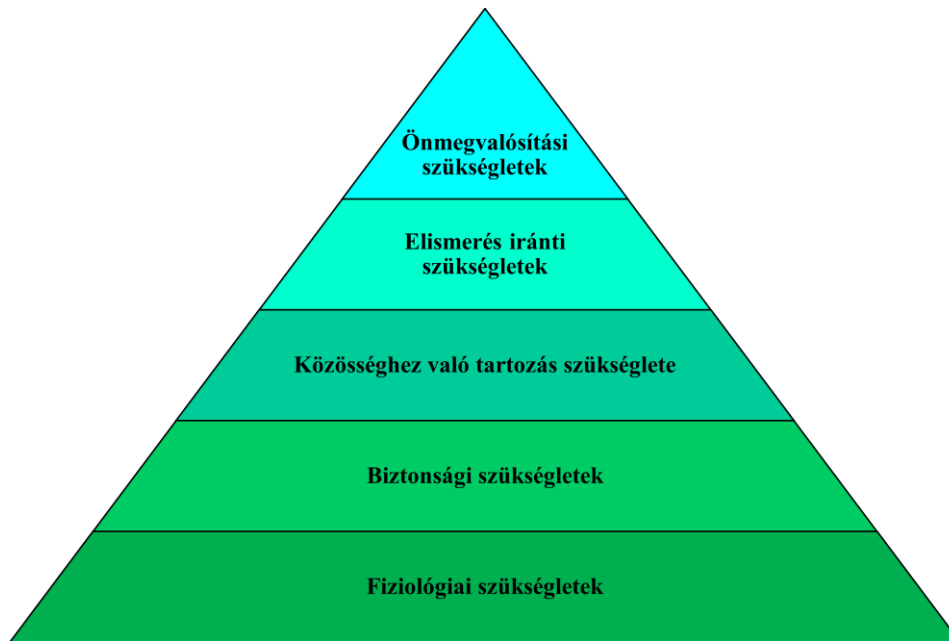
A fogyasztó a gazdaság azon szereplője, akinek célja saját szükségleteinek kielégítése. Szükséglet alatt valamely jószág megszerzésére, vagy elfogyasztására irányuló vágyat, hiányérzetet értjük. Ezek motiválják a fogyasztót cselekvésre, amely eredményeképp a szükséglet egy ideig megszűnik, vagy intenzitása csökken. (Solt, 1999)

A legismertebb és leggyakrabban hivatkozott szükségletelmélet Abraham Maslow nevéhez köthető. Úgy gondolta, az emberi szükségletek általánosan a következő öt csoportba sorolhatók:

- Fiziológiai szükségletek: az alapvető létfenntartáshoz kapcsolódnak, mint például az éhség, vagy a szomjúság.
- Biztonsági szükségletek: a biztonságos fizikai és érzelmi környezet megteremtésére irányul. Ilyen lehet a megfelelő ruházat vagy lakás.
- Közösséghez való tartozás szükséglete: a szeretet és az elfogadás iránti szükséglet.
- Elismerés iránti szükségletek: a pozitív önkép, illetve a mások általi elismertség kialakításához kapcsolódnak.
- Önmegvalósítási szükségletek: a személyiség és a képességek fejlesztésére való törekvés, annak a szükséglete, hogy a magunkban rejlő lehetőségeket megvalósítsuk.

Fontos, hogy ezek a szükségletek hierarchiában helyezkednek el, ami azt jelenti, hogy a magasabb szintű szükségletek csak az alacsonyabb szinten elhelyezkedő szükségletek után elégíthetők ki. (Dobák-Antal, 2016)

Maslow szükséglethierarchiáját az 1. ábra mutatja be.

1. ábra: Maslow szükséglethierarchiája

Forrás: Saját szerkesztés Dobák-Antal (2016) alapján

A vállalat működése egy tag társadalmi rendszeren belül valósul meg, ahol más személyekkel vagy csoportokkal szoros kapcsolatban állnak. Ebben a kapcsolati hálózatban különböző intenzitású kölcsönhatások lépnek fel a résztvevők között. Ennek következtében az egyes vállalatok bizonyos szereplőkkel tartósabb kapcsolatot alakítanak ki, amelyeket a vállalati működés érintettjeinek - elterjedt angol kifejezéssel: stakeholdereknek - szokás nevezni. Az érintettek csoportosítása többféle szempont szerint történhet, a legegyszerűbb felosztás azonban a belső és külső érintettek elhatárolása.

Belső érintettek közé sorolhatjuk:

- a tulajdonosokat,
- a menedzsereket,
- valamint a munkavállalókat.

A belső érintettek tagjai eltérő érdekeket képviselnek. Csupán a gazdasági célokat figyelembe véve megállapítható, hogy míg a tulajdonosok többnyire a befektetett tőkéjük értékének növekedésében érdekeltek, a menedzserek a kitűzött profitcélok elérése mellett a vállalat sokoldalú eredményes működését is meg akarják valósítani. Ebből kifolyólag többnyire a menedzserek azok, akiket a legszorosabb érdekek fűzik a vállalathoz. A munkavállalókat személyes jövedelmük maximalizálása és munkafeltételeik javítása motiválja.

Külső érintettek csoportját képezik:

- a fogyasztók,
- a szállítók,
- a versenytársak,
- a stratégiai partnerek,
- az állami intézmények,

- a helyi és önkéntes állampolgári szerveződések,
- illetve a természeti környezet is.

A külső érintettek csoportjából a fogyasztók, a szállítók, valamint a versenytársak alkotják a szűkebb értelemben vett piacot. A fogyasztói elégedettség a vállalati eredményesség legfőbb mutatója. Versenytársak alatt a részben azonos működési körrel rendelkező vállalkozásokat értjük, amelyek főként rövid távon osztoznak a fizetőképes keresletből származó nyereségen, valamint ösztönzik egymást az innovációra minél nagyobb piaci részesedés elérésének reményében. A szállítók ellátják a vállalkozásokat a szükséges erőforrásokkal, előfordulhat azonban, hogy ezen erőforrásokért is versenyezni kell, amely jelenség a hiánygazdaságok sajátossága. A stratégia partnerek részben azonos célokkal és tevékenységekkel rendelkeznek, a velük fenntartott kapcsolat együttműködő természetű. Az állam képében azok az intézmények jelennek meg, amelyek az államot képviselik a vállalati környezetben. Sajátos az érintettség jellege, hiszen az állami intézmények közvetlen utasítási jogot gyakorolhatnak a vállalatok felett. (Chikán, 2020)

Az állami szerepvállalás kiemelten fontos célja a makrogazdasági folyamatok befolyásolása. Gazdaságban betöltött szerepe jellemzően három csoportba sorolható: allokációs, újraelosztási és stabilizációs szerep. Az allokációs funkción keresztül valósul meg a közjavak előállítása, az irányított elosztású javak (például védőoltások vagy közoktatás) fogyasztásának ösztönzése, a monopóliumok ellenőrzése és szabályozása, valamint az externáliák kezelése. Újraelosztási funkció alatt a társadalmi egyenlőtlenségek kiküszöbölését értjük, amelynek eszköze az adóztatás és a transzferek juttatása. A stabilizációs funkción keresztül gondoskodik az egyenletes gazdasági növekedés biztosításáról, a teljes foglalkoztatás és az árstabilitás megvalósulásáról, illetve a belső és külső pénzügyi egyensúly fenntartásáról. (Solt, 1999)

A költségvetési (fiskális)- és pénzügyi (monetáris) politika eszköztárával az állam képes hatni a gazdasági folyamatokra. A költségvetési politikán keresztül az adóztatás és a közkiadások folyósítása teljesül, míg a pénzügyi politika felelős a pénzkínálat és a kamatlábak szabályozásáért. (Samuelson-Nordhaus, 2016)

Összefoglalva a belső érintettek motivációi alapján bonyolult szervezeti-szociológiai folyamatok során jönnek létre a vállalati célok. Ezzel szemben a külső érintettek céljai hozzák létre azokat a feltételrendszereket és korlátokat, amelyekkel a vállalatnak meg kell birkóznia. (Chikán, 2020)

2.2 A számvitel

2.2.1 A számviteli szabályozás

A beszámoltatási rendszer megléte minden országban jelentőséggel bír, hiszen az érdekeltek ezen keresztül jutnak információhoz a vállalat vagyoni, pénzügyi, illetve jövedelmi helyzetét illetően. A piac szereplőinek érdekellentéteit szabályozni, szükséges. Ezt a feladatot a legtöbb esetben független szakmai szervezetek látják el, akik ajánlásaikkal elősegítik a vállalkozások hatékony működtetését.

Hazánkban a piacgazdaságra való átállás szempontjából alapkőnek számít az 1991. évi XVIII. törvény a számvitelről. Az ebben kialakított szabályok már elsősorban a piaci résztvevők érdekeit szolgálták, nem egyoldalúan az államét, mint korábban.

A jelenleg is hatályos 2000. évi C. törvény a számvitelről (röviden: Sztv.) szükségességét a nemzetközi gyakorlathoz való közelítés indokolta. Ebben az újra kodifikált törvényben számos változás történt az EU gyakorlatához való közelítés érdekében. A törvény folyamatos módosítása igyekszik megteremteni az EU jogának való számviteli megfelelés feltételeit. Ezt részben a számviteli törvény alkalmazásával, részben az EU szabályozás (IAS, IFRS) hatályba léptetésével éri el. A 2012. évi módosítás teremtette meg a nemzeti számviteli standardok jogrendbeillesztését. (Róth és mtsai, 2019)

Világszerte három fő számviteli rendszer hatása érvényesül a számvitelben:

- az Amerikai Egyesült Államok számviteli szabályozása (US GAAP),
- az Európai Unió jogrendjébe illesztett számviteli szabályozások és a nemzetközi számviteli standardok és azok értelmezései (IAS, IFRS, SIC),
- valamint a nemzeti számviteli szabályok (Magyarországon a 2000. évi C. törvény a számvitelről). (Siklósi és mtsai, 2021)

A számviteli törvény olyan szabályokat rögzít, amelyek alapján megbízható és valós összkép biztosítható a törvény hatálya alá tartozók vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetéről. A törvény hatálya alá a gazdálkodó tartozik. Gazdálkodónak minősül:

- a vállalkozó,
- az államháztartás szervezetei,
- az egyéb szervezetek,
- a Magyar Nemzeti Bank, valamint
- az általuk, vagy természetes személy által alapított egészségügyi, szociális és oktatási intézmény. (Sztanó, 2013)

„A számviteli törvény alkalmazásában vállalkozó minden olyan gazdálkodó, amely a saját nevében és kockázatára, nyereség- és vagyonszerzés céljából üzletszerűen, ellenérték fejében termelő vagy szolgáltató tevékenységet (...) végez (...)” (Sztanó, 2013, 209)

A vállalkozások közé sorolható:

- a hitelintézet,
- a pénzügyi vállalkozás,
- a befektetési vállalkozás,
- a biztosítóintézet,
- a nonprofit gazdasági társaság,
- az egyesülés,
- a szociális szövetkezet,
- az iskolaszövetkezet,
- az európai gazdasági egyesülés,
- az európai részvénytársaság,

- az európai szövetkezet,
- a vízitársulat,
- az erdőbirtokossági társulat, valamint
- a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, amennyiben nem tartozik az államháztartás szervezetei és az egyéb szervezetek közé. (Sztanó, 2013)

A számviteli szabályozás az úgynevezett számviteli alapelvekre épül. A magyar számviteli törvény alapján 14 alapelvet nevezhetünk meg, ezekről eltérni csak bizonyos, a törvény által lehetővé tett esetekben lehet. A magyar számviteli alapelveket az 1. táblázat tartalmazza.

1. táblázat: A magyar számviteli alapelvek

1. A vállalkozás folytatásának elve
2. A teljesség elve
3. A valóság elve
4. A világosság elve
5. A következetesség elve
6. A folytonosság elve
7. Az összemérés elve
8. Az óvatosság elve
9. A bruttó elszámolás elve
10. Az egyedi értékelés elve
11. Az időbeli elhatárolás elve
12. A tartalom elsődlegessége a formával szemben elv
13. A lényegesség elve
14. A költség-haszon összevetésének elve

Forrás: Saját szerkesztés Szakács (2019) alapján

Ezeket túl érvényesíteni kell a következő „nem nevesített” alapelveket is:

- a hasznosíthatóság elve,
- a semlegesség (tárgyilagosság) elve,
- az időszerűség elve,
- a helytállóság elve. (Sztanó, 2013)

2.2.2 A beszámoló

„A gazdálkodó működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről az üzleti év könyveinek zárását követően beszámolót köteles készíteni.” (Siklósi és mtsai, 2021, 17)

A Sztv. alapján a következő beszámoló típusokat különíthetjük el:

- éves beszámoló,
- egyszerűsített éves beszámoló,
- összevont (konszolidált) éves beszámoló,

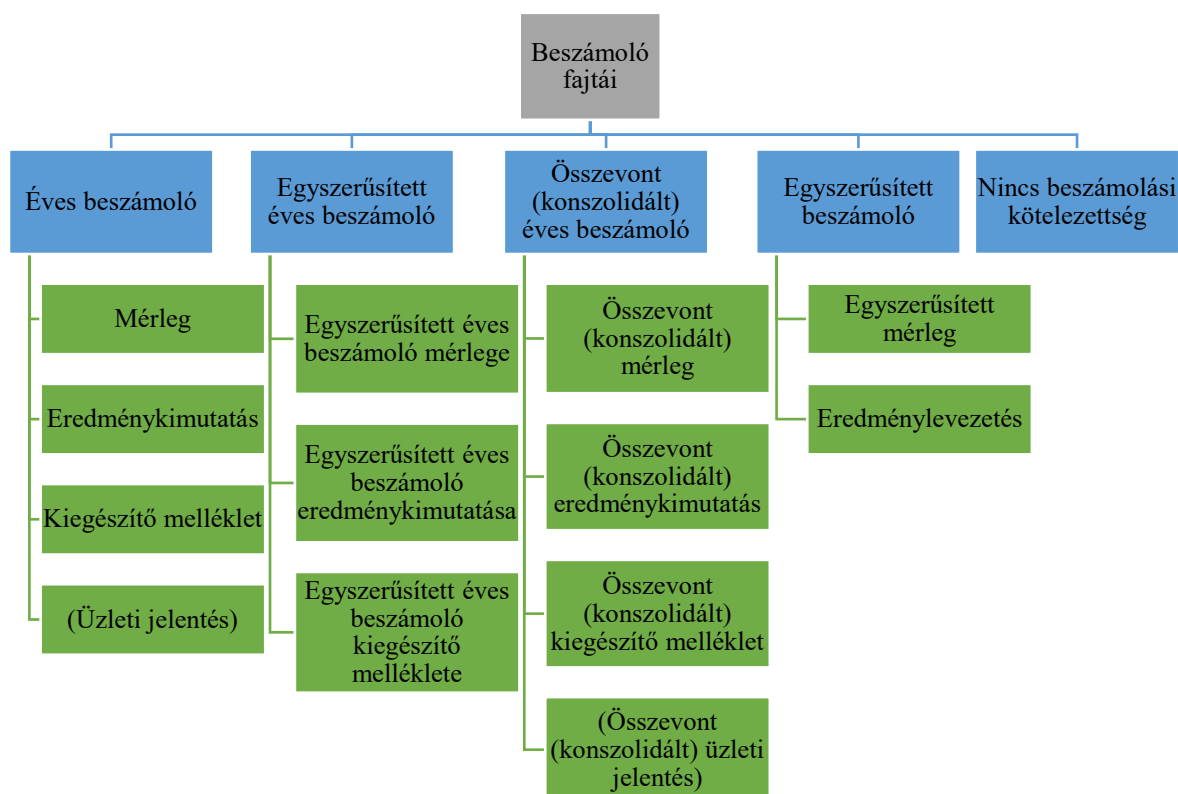
- egyszerűsített beszámoló.

Az határozza meg a vállalat beszámolójának formáját, hogy mekkora a mérlegfőösszege és a létszáma, valamint az, hogy mekkora az éves nettó árbevétele. Az éves beszámoló készítésének lehetősége minden gazdálkodó számára adott, sőt kötelező akkor, ha a szóban forgó gazdálkodó konszolidálásba bevont vállalkozás, részvénytársaság, külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe vagy olyan gazdálkodó, akinél az üzleti év a naptári évtől eltér. Az egyszerűsített éves beszámoló készítésének vannak bizonyos feltételei. Amennyiben két egymást követő évben a következő három mutatóból kettő a megadott határérték alatt marad, akkor készíthet egyszerűsített éves beszámolót a gazdálkodó:

- mérlegfőösszeg 1 200 millió Ft,
- értékesítés nettó árbevétele 2 400 millió Ft,
- tárgyévi átlagos foglalkoztatott létszám 50 fő.

Összevont, azaz konszolidált éves beszámolót és összevont üzleti jelentést az a vállalkozó köteles készíteni, amely anyavállalatnak tekinthető egy vagy több vállalkozóhoz kapcsolódó viszonyában. Egyszerűsített beszámolót az egyszeres könyvvitelt vezető gazdálkodók készíthetnek. (Ormos, 2018)

A beszámolók fajtáit, és azok elemeit a 2. ábra foglalja össze.

2. ábra: A beszámoló fajtái és azok elemei

Forrás: Saját szerkesztés Laáb (2006, old.: 89.) alapján

A mérleg egy olyan kimutatás, amely egy meghatározott csoportosításban és értékben ad tájékoztatást a vállalat eszközeiről és forrásairól egy adott időpontra vonatkozóan, ez a mérleg fordulónapja. Az eszközöket másnéven aktíváknak, a forrásokat passzíváknak nevezzük.

Két mérlegséma közül választhatnak a vállalkozások:

- „A” változat és
- „B” változat.

Az „A” változatra jellemző, hogy egyik oldalán az eszközök, másik oldalon a források találhatóak, a végén az oldalak külön-külön összehasonlításra kerülnek, ami segíti az ellenőrzést. Az eszközöknél a legkevesbé mobil eszközöktől haladunk a legmobilabb eszközökig, a források esetében pedig lejárata szerint csökkenő sorrendben. A „B” változat nem tartalmazza az előbb említett összesítést, elrendezése (részben) lépcsőzetes és alapvetően finanszírozási szemléletű. A számviteli törvény megenged bizonyos módosítási lehetőségeket indokolt esetben, meghatározott feltételek mellett.

Az eredménykimutatás az eredmény levezetésére szolgál, tartalmazza az eredményre ható fő tényezőket. A vállalkozások két fajta eredménykimutatás közül választhatnak, ezeken belül pedig „A” és „B” változatot:

- összköltség eljárással készülő és
- forgalmi költség eljárással készülő eredménykimutatás.

Az összköltség eljárással készülő eredménykimutatás az üzleti évben felmerült költségeket költségnemek szerint gyűjti össze, költségelszámolása nem az értékesítés alakulásától függ. Az 5. számlaosztályon kívül nem szükséges a 6-7. számlaosztály használata ennél a típusnál. A forgalmi költség eljárással készülő eredménykimutatásra jellemző, hogy az értékesítés árbevételével az értékesítés költségeit állítja szembe, nem azt veszi figyelembe, hogy mikor merültek fel a költségek. Alkalmasabb a vezetői számvitel által igényelt adatok kiszolgálására a 6-7. számlaosztály használatával.

A kiegészítő melléklet olyan plusz információkat szolgáltat a vállalkozásról, aminek segítségével pontosabb képet kapunk a vállalat vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről. Az elkészítéséhez szükséges információkat a mérleg és eredménykimutatás adatai adják. Szöveges magyarázatokat, mérleghez és eredménykimutatáshoz kapcsolódó kiegészítéseket is tartalmaz.

Üzleti jelentést az éves beszámoló készítésére kötelezetteknek kell készítenie, a részvénytársaságoknak minden esetben. Az üzleti jelentésnek a jövőre vonatkozóan is kell tartalmaznia megállapításokat, összefüggéseket a vállalat vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetével kapcsolatban. (Bíró és mtsai, 2010)

2.2.3 A pénzügyi számvitel és a vezetői számvitel

A számvitel tehát a gazdálkodó szervezetek, azon belül is kiemelten a vállalkozások működését szemléltető információs rendszer. Ez a rendszer a gazdálkodó szervezet működése során felmerülő gazdasági folyamatokat megfigyeli, megméri és feljegyzi. Megfigyelés alatt értjük a megtörtént gazdasági eseményekről való értesülést, annak nyomon követését. A

mérés a gazdasági események nagyságának, mértékének meghatározására szolgál, vagyis megállapítható a változás terjedelme. A feljegyzés pedig a megmért gazdasági esemény feljegyzésére utal. Ez a gyakorlatban a bizonylat kiállítását jelenti a változás helyén és idejében, amit később rendszerezve felhasznál a beszámoló összeállításához. Tágabb értelmezésben a számvitel részét képezi az elemzés és az ellenőrzés is. A vagyonsvltózasokat a számvitel sajátos eszközszerével dolgozza fel. Eszköztárába tartozik a könyvvizetés, a leltár, a beszámoló, a könyvvizsgálat, letébe helyezés stb.

A szolgáltatott információ alapján kétféle számvitelt különböztethetünk meg:

- pénzügyi számvitelt és
- vezetői számvitelt. (Ormos, 2018)

Míg a pénzügyi számvitel elsősorban a külső érdekhordozóknak tartalmaz releváns információkat, addig a vezetői számvitel a belső felhasználók, vagyis a vezetés számára nyújt segítséget a döntéshozatalban. (Bosnyák és mtsai, 2010)

A vezetőknek folyamatos tájékoztatásra van szükségük a belső folyamatokról, ezek az információk szükségesek ahhoz, hogy az erőforrásokat (anyag, munkaerő stb.) a leghatékonyabban tudják felhasználni. A vezetői számvitel része a vezetői információs rendszernek. (Ormos, 2018)

Ezen rendszer számára a teljesség igénye nélkül az alábbi tényezők lehetnek lényegesek:

- eladás és beszerzés,
- terv- és tényadatok,
- likviditási helyzetet mérő adatok,
- gépkihasznlás, illetve állásidő mértéke,
- készletadatok,
- a termelés adatai,
- munkaerő és munkabérek adatai,
- üzleti egységek eredménye, valamint
- a versenytársak adatai és egyéb külső információ.

Természetesen ezen kívül számos más aspektusát lehet vizsgálni a vállalat gazdálkodásának, valamint más információk lehetnek szükségesek a felső-, a közép-, illetve az operatív vezetési szinteken. Az információhalmazok kialakítása a különböző szinteken a kontrolling feladata. (Sinkovics, 2019)

A pénzügyi számvitel és a vezetői számvitel közti legfontosabb különbségeket a 2. táblázat foglalja össze:

2. táblázat: A pénzügyi számvitel és a vezetői számvitel összehasonlítása

Pénzügyi számvitel	Vezetői számvitel
Törvény szabályozza	A vállalkozó szabályozza
Múltbeli gazdasági eseményekre fókuszál	Múltbeli és jövőbeni adatokat is felhasznál
A vállalkozás egészét mutatja be	Kisebb egységekre (szervezet, termék) fordítja a figyelmet
A beszámoló információi jellemzően értékben jelennek meg	Értékadatok mellett mennyiségi adatok is megjelennek

Forrás: Saját szerkesztés Kardos és mtsai (2007) alapján

A pénzügyi számvitel jellemzője továbbá, hogy számos külső ellenőrzés vizsgálja az általa szolgáltatott információk helyességét, a közzétett kimutatásokat könyvvizsgálatnak vetik alá (kivéve a kisméretű gazdálkodókat). A vezetői számvitelre a belső ellenőrzés a jellemző, ami döntés kérdése. (Bosnyák és mtsai, 2010)

2.3 A kis- és középvállalkozások meghatározása

A kis- és középvállalkozások fogalmi rendszerét Magyarországon a 2004. évi XXXIV. törvény (röviden: Kkv tv.) határozza meg, amelyet az Európai Unió Hivatalos Lapjában szereplő 2003/361/EK bizottsági ajánlásában foglaltakkal összhangban alkottak meg. A 3. ábra bemutatja a különböző kategóriákat a szektoron belül.

Kategória	 Foglalkoztatottak létszáma	 Éves nettó árbevétel	 Mérlegfőösszeg
Középvállalkozás	<250	≤50 millió €	≤43 millió €
Kisvállalkozás	<50	≤10 millió €	≤10 millió €
Mikrovállalkozás	<10	≤2 millió €	≤2 millió €

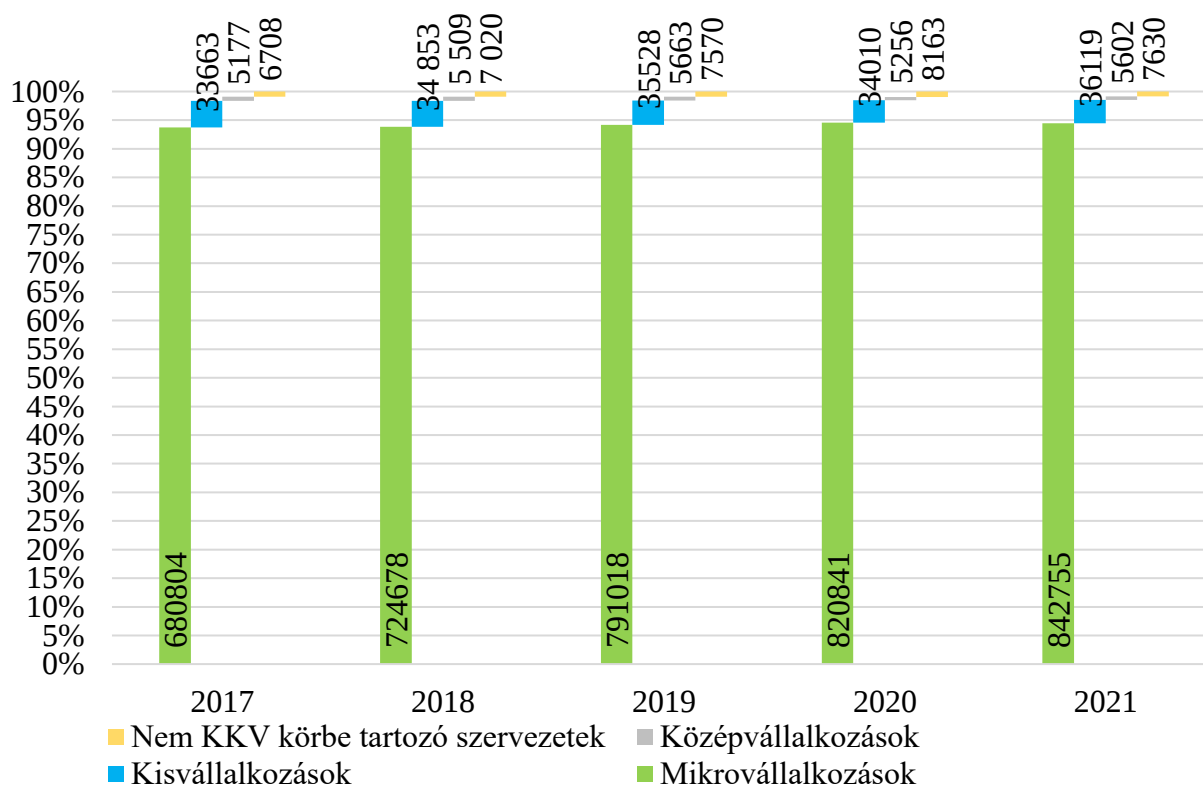
3. ábra: KKV kategóriák

Forrás: Saját szerkesztés a 2004. évi XXXIV. törvény alapján

Mikrovállalkozásról beszélhetünk, amennyiben a foglalkoztatottak létszáma kevesebb, mint 10 fő és az éves nettó árbevétel vagy a mérlegfőösszeg legfeljebb 2 millió eurónak megfelelő forintösszeg. A következő kategóriát a kisvállalkozások képezik, amelyek esetében a foglalkoztatottak létszáma 50 főnél kevesebb és az éves nettó árbevétel vagy a mérlegfőösszeg legfeljebb 10 millió euróval egyenlő forintösszeg. Középvállalkozásnak minősül az a vállalkozás, ahol 250 főnél kevesebb foglalkoztatott van és ahol az éves nettó árbevétel legfeljebb 50 millió eurónak megfelelő forintösszeg, vagy a mérlegfőösszeg maximum 43 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

2.3.1 A kis- és középvállalkozások száma Magyarországon

A hazai vállalkozások összetételét a 4. ábra szemlélteti.

4. ábra: Vállalkozások száma kategóriák szerint (db)

Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

A rendelkezésre álló adatok alapján kijelenthető, hogy a KKV szegmens teszi ki a magyarországi vállalkozások döntő hányadát. A 2017-től 2021-ig terjedő időszakban mindvégig a KKV körbe tartozó vállalkozások alkották a legnagyobb egységet. A KKV kategórián belül a mikrovállalkozások csoportja található meg a legnagyobb számban. Darabszámot tekintve növekedési tendenciát mutat: 2017-ben 680 804 darabot ért el a mikrovállalkozások száma, amely a vállalkozások egészének 93,73%-a. 2018-ban ez az adat 724 678 volt, amely 93,86%-nak megfelelő. 2019-ben az előző évhez képest 66 340-nel nőtt ezen vállalkozások száma, százalékos arányuk pedig 33 bázisponttal emelkedett. A 2020-as évben a mikrovállalkozások száma elérte a 820 841-et darabot, ez az arány szempontjából

94,54%-ot jelent. Végül 2021-ben 842 755 db mikrovállalkozást tartottak számon, arányuk 94,47%. A kis-, illetve a középvállalkozások aránya elenyésző ehhez képest. Mindkettő kategóriában növekedett a vállalkozások száma 2017-2019-ig. 2020-ban a kisvállalkozások száma 1 518-cal csökkent, a középvállalkozásoké 407-tel. 2021-ben ismét növekedésnek indult a számuk.

2.3.2 A kis- és középvállalkozások általános jellemzői

A tulajdonosi szerkezetet vizsgálva általánosságban elmondható, hogy a legtöbb kisvállalat egy-néhány alapítót tudhat magáénak. A tulajdonosi kör az esetek többségében zárt rendszerként működik, ami nehezé teszi más külső tulajdonosok belépését, ezáltal a tőkebevonás lehetőségét is. A tulajdonos-vezető a céggel kapcsolatos menedzselési folyamatokat szinte mindet maga végzi, kevés feladatot delegál. A nagyvállalatokkal szemben a kisvállalkozások sokkal rugalmasabbak, hiszen kicsi a bürokrácia, a szervezet kevésbé formalizált. Az adminisztratív területen viszont gyengébben teljesít, gyakori a foghíjas információs rendszer, ami a pénzügyi transzparencia hiányához vezet.

A versenykörnyezetben a versenytársak mellett fontos a vevőkkel és szállítókkal szembeni alkupozíció. Ezen felül az új vetélytársak megjelenése is fenyegetést jelenthet, ami könnyen bekövetkezhet azt tekintve, hogy a legtöbb kkv nem tőkeintenzív. A kkv-k többségére jellemző a gyenge alkupozíció mind a vevőkkel, mind a szállítókkal szemben. A tömérdek hasonló terméket, szolgáltatást nyújtó versenytárs között egyértelműen erősödik a vevők alkupozíciója. A szállítókkal szemben a kkv-k nem képesek nagyobb volumenű megrendelést leadni, így nem tudnak kimagaslani. A kkv-knak ezen kívül a hitelintézetekkel szemben sincs szilárd érdekérvényesítő erejük, nem képesek befolyásolni az adott hitelkonstrukciót. A gyenge alkupozíció három módon mérsékelhető:

- egyedi-, speciális szaktudást igénylő szolgáltatás bevezetése,
- a vevői igényekre való gyors reagálás,
- beszerzési, értékesítési szövetkezet, klaszter tagság.

A kkv-k finanszírozási döntések terén rendkívül kockázatkörülők. A külső befektetőkkel szemben nehezen nyitnak, a hitelezési forrásokat pedig túl drágának találják. Így a fejlesztések a főleg megtermelt nyereségből és állami pályázatokból tudnak megvalósulni.

Általában kevés nyereséget tudnak felhalmozni, a bankok hitelminősítési rendszere sok esetben nem teszi lehetővé a külső forrásbevonást. További probléma az a tény, hogy az alacsony tőkeerő miatt kevésbé tudnak kockázatot vállalni, hiszen az esetleges ingadozásokat a bevételek terén nem képesek átvészalni. Likviditási problémákkal is gyakran küzdenek, gyakran gondot okoz a folyamatos fizetőképesség fenntartása, melynek oka lehet a vevőkkel és a szállítókkal szembeni gyenge alkupozíció, hitelfelvétel nehézségei, behajthatatlan követelések, kevés üzleti kapcsolat, szűkös termék- és szolgáltatáspaletta. (Béza és mtsai, 2007)

2.3.3 A kis- és középvállalkozások finanszírozási sajátosságai

A vállalatok finanszírozási terveikhez számos forrás közül tudnak választani. A tapasztalatra alapozva megállapítható, hogy a különböző életfázisokra azonban más-más

finanszírozási forma a jellemző. Természetesen ezek a megfigyelések nem egzakt jellegűek, az általános tendenciát mutatják.

Az egyes vállalati életciklusokban a 3. táblázat szerinti finanszírozási források a leggyakoribbak.

3. táblázat: Finanszírozási források az egyes vállalati életciklusokban

Forrás	Ötlet	Indítás	Korai növekedés	Bővítés	Tulajdonosváltás	Érettség
Saját megtakarítás						
Család						
Bankok						
Speciális KKV-bankok, üzletágak						
Egyéb pénzügyi szolgáltatások (lízing, faktoring)						
Regionális fejlesztési szervezetek						
Állami támogatások						
Visszaforgatott nyereség						
Informális befektetők						
Kockázati tőke						
Intézményi befektetők						
Tőkepiac						

Forrás: Saját szerkesztés Gyulai és mtsai (2002, old.: 54.) alapján

A 3. táblázatból kiderül, hogy a saját- és családi megtakarítások az első három, azaz az ötlet-, az indítási- és a korai növekedési szakaszra koncentrálnak. A bankok legkorábban a korai növekedés fázisában támogatják szívesen a vállalkozásokat, hiszen a nyereség, a kockázat és a hatékonyság szempontjából az az érdekük, hogy a legjövödelmezőbb csoportoknak hitelezzenek, a kockázatos, gyengébb, kisebb összegű hitelügyleteket pedig kerüljék. Emiatt nehéz a kisebb vállalatoknak ilyen forráshoz jutni. A hitelkérelem elutasításának leggyakoribb okai:

- túl alacsony a hitelkérelem összege,
- fedezet hiánya,
- múltbéli referenciaadatok hiánya.

A másik oldalról nézve pedig a tulajdonosok ellenállása említendő meg akadályozó tényezőként a külső behatásokkal szemben. A speciális kkv-bankok az összes életciklusban megoldást jelenthetnek a vállalkozások számára. A bankok mellett meg kell említeni az egyéb pénzügyi szolgáltatásokat is (lízing, faktoring), ami az indítás fázisától elérhető forrás. A regionális fejlesztési szervezetek a kezdeti szakaszokban nyújthatnak segítséget, míg állami támogatáshoz bármely időszakban juthat a vállalkozás. A pénzügyi befektetők általában az érettebb szakaszokban lépnek be, amikor a vállalat már sikeresen működik. A korai növekedéstől kezdődően a vállalkozások az elért nyereséget is visszaforgathatják a fejlesztések érdekében. (Gyulai és mtsai, 2002)

2.4 Vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzet elemzése

A vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét a kiegészítő mellékletben kell értékelni a cég tevékenységét legjobban átfogó mutatószámok segítségével. Alkalmazhatunk statikus, időérték alapú mutatókat, valamint dinamikus mutatókat is, ahol a különböző időpontokban érvényes értékeket vetjük össze. A vagyoni és a pénzügyi helyzet elemzése a mérleg alapján készül, ahol tárgyévi és bázisévi adatokat használunk. Lehetséges vertikális elemzés, amelynek lényege, hogy az adatok csak a mérleg eszköz-, vagy csak a mérleg forrás oldaláról származnak. Horizontális elemzés során mindkét oldalról felhasználunk adatot. A jövödelmezőségi helyzet elemzése az eredménykimutatás alapján történik. (Siklósi és mtsai, 2021)

2.4.1 Vagyoni helyzet elemzése

Az eszköz- és forrásállomány összetételének elemzéséhez megoszlási viszonyszámokat használhatunk fel. A számításnak az alábbi módózatait alkalmazhatjuk:

- az egyes mérlegtétel értéke / a vonatkozó mérlegcsoport összege x 100%,
- az egyes mérlegcsoport értéke / a vonatkozó mérlegfőcsoport összege x 100% és
- az egyes mérlegfőcsoport értéke / mérlegfőösszeg x 100%.

A vagyoni helyzet elemzésére alkalmas horizontális és vertikális mutatószámok közül a következőkben néhány példát mutatok be.

Befektetett eszközök fedezettsége I. és II.:

- **Befektetett eszközök fedezete I.:** Saját tőke / Befektetett eszközök x 100%,
- **Befektetett eszközök fedezete II.:** (Saját tőke + Hosszú lejáratú kötelezettségek) / Befektetett eszközök x 100%.

A mutató azt vizsgálja, hogy a tartósan lekötött eszközökre a tartós források milyen mértékben nyújtanak fedezetet. Az első mutató esetében az időbeli- és az ágazati elemzésnek van értelme, a mutatónak nincs elvárt értéke. A második esetben az elvárt érték minimum 1. (Siklósi és mtsai, 2021)

A nettó eladósodottság foka

A nettó eladósodottság foka megmutatja, hogy a követelésekkel csökkentett kötelezettségek a saját tőke hány %-át kötik le. A mutató minél alacsonyabb értéke az ideális.

Kiszámítása:

$(\text{Kötelezettségek} - \text{Követelések}) / \text{Saját tőke} \times 100\%$. (Pap, 2007)

Saját tőke növekedési mutató

Azt mutatja meg, hogy a saját tőkében milyen változás következett be a jegyzett tőke egységére vetítve. Értéke akkor kedvező, ha 1-nél-, százalékban kifejezve 100%-nál nagyobb.

Kiszámítása:

$\text{Saját tőke} / \text{Jegyzett tőke} \times 100\%$.

Tőkefeszültségi mutató

A tőkefeszültség mutató értéke >1 , ha a kötelezettségek állománya nagyobb a saját tőke értékénél, <1 , ha a saját tőke túlsúlyban van. A mutató értéke pontosan 1, ha a két tényező értéke egyenlő.

Kiszámítása:

$\text{Kötelezettségek} / \text{Saját tőke}$. (Takács, 2021)

Eladósodottsági mutató

A (hosszú távú) idegen források arányát hivatott bemutatni. Kiszámítása:

$\text{Hosszú lejáratú kötelezettségek} / \text{Tartós források állománya}$. (Fazakas és mtsai, 2008)

2.4.2 Pénzügyi helyzet elemzése

A vállalkozás pénzügyi helyzetét többnyire horizontális mutatószámokkal értékelhetjük. A teljesség igénye nélkül az alábbiakban néhány hatékonysági, valamint likviditási mutató szerepel.

Hatékonysági mutatók

- **Készletek forgási sebessége:** Nettó árbevétel / Készletek átlagos állománya. Azt mutatja meg, hogy a vállalkozás hányszor tudta értékesíteni a készletállományát. Magas értéke általában hatékonyságot tükröz, de okozhatja alacsony készletállomány is. Alacsony értéke felesleges, felhalmozott készleteket jelenthet.
- **Készletek forgási ideje:** Készlet forgási sebessége / 365. Azt mutatja meg, hogy a készletállomány milyen időközönként cserélődik.

- **Átlagos beszedési idő:** Átlagos vevőállomány/ Átlagos napi árbevétel. Azt tudjuk vele kiszámolni, hogy a követelések mennyi idő alatt folynak be.
- **Vevőforgási sebesség:** Átlagos évi árbevétel / Átlagos vevőállomány. A vevőállomány kicserélődési üteméről ad tájékoztatást. Értelmezése függ a vevőpolitikától.
- **Szállítók forgási sebessége:** Nettó árbevétel / Szállítók átlagos állománya. A szállítóval szembeni fizetési fegyelmet tükrözi. Magas értéke a jó fizetési fegyelemről árulkodik, alacsony értéke az ellenkezőjéről.
- **Szállítók forgási ideje:** Szállítók forgási sebessége / 365. Megmutatja, hogy átlagosan hány nap alatt fizeti ki a vállalkozás kötelezettségeit a szállítók felé.

Likviditási mutatók

Összességében annak a megállapítására szolgálnak, hogy a forgóeszközök mennyiben képesek fedezni a rövid lejáratú kötelezettségeket. Különböző likviditási fokokra osztható a forgóeszközök elemei alapján.

- **Likviditási ráta:** Forgóeszközök / Rövid lejáratú kötelezettségek. 1,5 körüli érték tekinthető megfelelőnek, az 1 alatti érték pedig fizetéseképtelenségi veszélyt jelenthet. Értelmezése függ a forgóeszközök összetételétől és azok forgási sebességétől.
- **Likviditási gyorsráta:** (Forgóeszközök – Készletek) / Rövid lejáratú kötelezettségek. A készleteket, mint legkevésbé likvid eszközöket nem veszi figyelembe. Nem szükséges 1 feletti értékűnek lennie, ha jó az üzletmenete a vállalkozásnak.
- **Pénzhányad:** (Forgóeszközök – Készletek – Követelések) / Rövid lejáratú kötelezettségek. A likvid eszközök még szűkebb köréből számol. Az 1 feletti érték tökéletes helyzetet jelent, ami azonban hosszabb távon rontja a jövedelmezőséget. Nem szükséges ekkora biztonság, ha az előző két mutató értéke jó. (Fazakas és mtsai, 2008)

2.4.3 Jövedelmi helyzet elemzése

„A jövedelmezőségi mutatók arra adnak választ, hogy a társaság forrásait milyen eredményességgel használja fel nyereség termelésére.” (Fazakas és mtsai, 2008, 531)

Eszközarányos nyereség (Return on Assets, ROA)

Megmutatja, hogy az eszközállomány mekkora hozamot biztosított. Kiszámítása: Adózott eredmény / Eszközállomány.

Sajáttőke-arányos nyereség (Return on Equity, ROE)

Azt mutatja meg, hogy a saját tőke mekkora hozamot biztosított a kötelezettségek kiegyenlítése után. Kiszámítása: Adózott eredmény / Saját tőke.

Árbevétel-arányos nyereség (Return on Sales, ROS)

Azt mutatja meg, hogy az árbevételnek hány százaléka a nyereség. Más néven nevezhetjük forgalomarányos haszonnak vagy nettó haszonkulcsnak is.

Kiszámítása: Adózott eredmény / Nettó árbevétel. (Fazakas és mtsai, 2008)

3. ANYAG ÉS MÓDSZER

Dolgozatom elkészítésének kezdeti szakaszában összegyűjtöttem, majd rendszereztem a dolgozatom szempontjából releváns szakirodalmat, mint szekunder információforrásokat. Vizsgálataim elvégzése, valamint kapott eredményeim értelmezése során primer- és szekunder kutatási módszereket egyaránt alkalmaztam.

Primer kutatási módszer:

- mélyinterjú.

Szekunder kutatási módszer:

- belső információ (előző üzleti évek pénzügyi beszámolói, nyilvántartások, jelentések, feljegyzések),
- külső információ (a témában összegyűjtött szakirodalom, adatbázisok adatai).

A folyamatot egyrészt a vállalattól származó kimutatások – úgymint egyszerűsített éves beszámoló mérlege, eredménykimutatása, valamint kiegészítő melléklete, egyéb kimutatások – begyűjtésével, másrészt a relevánsnak ítélt szakirodalom beszerzésével, tanulmányozásával kezdtem, illetve felelevenítettem a tanulmányaim során megszerzett ismereteket.

A dolgozatomban a vállalat elemzéséhez egy 5 éves időszakot vettem figyelembe, 2017-től 2021-ig vizsgáltam a Pömax Kft. vagyoni-, jövedelmi-, illetve pénzügyi helyzetét. A vállalat rendelkezésemre bocsátotta a kijelölt években közzétett egyszerűsített éves beszámolót, ezen belül az egyszerűsített éves beszámoló mérlegét és eredménykimutatását, valamint a kiegészítő mellékletet, egyéb kimutatásokat.

A vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmi helyzet elemzéséhez elengedhetetlen a különböző mutatószámok kiszámítása, majd ezek vizsgálata. A vagyoni helyzet elemzését célzó mutatók kiszámításához a mérleg adatait vettem alapul, főként vertikális mutatószámokkal dolgoztam, emellett horizontális mutatószámokat is bemutattam a tisztább összkép eléréséhez.

A pénzügyi helyzet vizsgálata likviditási mutatószámokkal, illetve különböző hatékonysági mutatókkal valósult meg, szintén a mérlegadatok felhasználásával.

A jövedelmezőségi helyzet elemzése az eredménykimutatás és a mérleg éves adatainak segítségével történt.

A beszámoló adataiból kinyerhető információk mellett szükségesnek tartottam a Pömax Kft. vezetőjével egy mélyinterjút is készíteni, ahol olyan kérdéseket tehettem fel, amely további részletekkel gazdagítja a dolgozatomat, bővebb magyarázatot ad egy-egy megállapításhoz, illetve alátámasztja azt.

Az átláthatóság és érthetőség érdekében az információkat vizuális segédeszközök, azaz táblázatok és diagramok segítségével fogom bemutatni, amelyekhez magyarázatot fűzve emelem ki az ott ábrázolt adatok közti összefüggéseket, lényeges megállapításokat.

4. EREDMÉNYEK ÉS ÉRTÉKELÉSÜK

4.1 A Pömax Kft. bemutatása

A PÖMAX Ipari és Kereskedelmi Kft.-t (rövidített név: Pömax Kft.) Pölöske Károly alapította feleségével 1992-ben. A vállalkozás ekkor még betéti társaságként működött, majd a folyamatos fejlődés következményeként 1997-ben korlátolt felelősségű társasággá alakult át, a törzstőke nagysága 3 000 eFt. A vállalat Tolna vármegyében található Dombóváron.

A társaság alaptevékenysége a 2594. TEÁOR számú kötőelem, csavar gyártása. Néhány példa a vállalat termékei közül:

- famenetű csavarok,
- metrikus csavarok különböző fejkialakítással,
- hatlapfejű metrikus csavarok (5.6 és 8.8 minőségben),
- különböző drótárak (horgok, kampók),
- szegecsek,
- önfúró lemezcsavarok,
- hidegalakítással gyártott tengelyek, csapok, csapszegek,
- rozsdamentes saválló termékek,
- vágó- és csiszolókorongok,
- műanyagmenetű csavarok és
- műanyag tiplik.

A standard termékek mellett a termelésben egyre nagyobb arányt képvisel az egyedi termékek gyártása. Ez azt jelenti, hogy a megrendelők igényeinek megfelelően rajzszámos, csak egy adott helyen felhasználható, kereskedelemben nem kapható termékek tervezése, gyártása is folyik a vállalatnál.

A vállalkozás viszonylag szűk vevőkörrel rendelkezik, azonban partnerei között külföldi vállalkozások is megjelennek. Rendszeres megrendeléseik vannak Magyarországon kívül Romániából, Szlovákiából, valamint Lengyelországból.

Kialakulóban van a cég életében a generációváltás, a Pölöske házaspár gyerekei is részt vesznek a vállalat vezetésében a társaság tagjaiként és alkalmazottként is műszaki- és gazdasági területen. Óvatos beruházási, befektetési stratégiát követnek, a közeljövőben nem terveznek újabb beruházást.

A Pömax Kft. 2023-ban elnyerte a város gazdasági életében betöltött meghatározó szerepe, valamint a csavar- és kötőelemgyártás terén végzett teljesítménye és a társadalmi szerepvállalása elismeréseként a Dombóvár képviselő-testülete által alapított Ivanich-Antal díjat.

A vállalkozás könyveit a kettős könyvvitel előírásai szerint vezeti, a felmerült költségeket az 5. számlaosztályban vezeti a megfelelő tagolással. A 6-7. számlaosztályokat nem alkalmazza. Egyszerűsített éves beszámolót készít, amelynek része az egyszerűsített éves beszámoló mérlege, eredménykimutatása és a kiegészítő melléklet. Tulajdonságai alapján a kisvállalkozások közé soroljuk a Kkv tv. feltételrendszere szerint.

4.1.1 Az üzemcsarnok energetikai felújítása

A Pömax Kft. támogatási kérelmet nyújtott be a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program keretén belül a Nemzetgazdasági Minisztérium által meghirdetett „Megújuló energia használatával megvalósuló épületenergetikai fejlesztések támogatása kombinált hiteltermékkel” pályázati felhívásra 2018.01.08-án „PÖMAX Ipari és Kereskedelmi Kft. csavargyártó üzem épület megújuló energiával történő energetikai felújítása” címmel. A fejlesztés a cég egyik (4. számú) - 63,84 x 9,84 m-es - csavargyártó üzemi épületrészére terjedt ki. Célja az épület energia felhasználásának csökkentése volt, amely az épület teljes homlokzati hőszigetelésével, továbbá a lapos tető hőszigetelésének kialakításával valósult meg. A régi tetőfelépítményeket elbontották, belső csapadékvíz elvezetés helyett kialakították a tetőfelület külső vízvezetését. Kicserélték az idomüvegezett bevilágító sávot és a homlokzati nyílászárókat, felújították az elavult fűtési rendszert és telepítették a napelemes rendszert, amely az épület elektromos energia ellátását hivatott biztosítani. A fejlesztés 2019. március 29-ig készült el.

A vállalat a fejlesztés megvalósításához 18 838 505 Ft vissza nem térítendő támogatást kapott, valamint kedvezményes kamatozású éven túli kölcsönt vehetett fel. Cserébe vállalta, hogy

- a projekt létrejöttével hozzájárulnak a primer energiafelhasználás csökkentéséhez, ezzel szemben a megújuló energiaforrás-felhasználás növeléséhez,
- a kapott vissza nem térítendő támogatáson és kölcsönön túl önerőből finanszírozzák a projektet,
- a vissza nem térítendő támogatással kapcsolatban támogatói okiratot, illetve a kölcsönre vonatkozóan kölcsönszerződést kötnek;
- a fenntartási időszak végéig a projektet működtetik, illetve a kapott kölcsönt a kölcsönszerződésben foglaltak szerint törlesztik.

A beruházás eredményeképp a 4. számú gyáregységre értelve kb. 60%-kal csökkentek a fűtés költségei, a napelemes rendszernek köszönhetően az áramellátás költségei pedig a 0-hoz közelítenek.

A projektet azért láttam indokoltnak külön is részletezni, mert kapott eredményeim kapcsán számos ponton ki fogok térni a beruházással kapcsolatos összefüggésekre, megállapításokra.

4.2 Vagyoni helyzet elemzése

A vagyoni helyzet vizsgálatához a vállalat mérlegét vettem alapul 2017 és 2021 között. Külön-külön tanulmányoztam a mérleg eszköz és forrás oldalának összetételét mind a mérlegfőcsoportok, mind a mérlegcsoportok szintjén. Megfigyeltem a nyers adatokból kinyerhető információk, a vagyoni helyzet mutatószámai és a megoszlási viszonyszámok alapján kirajzolódó tendenciákat.

4.2.1 Eszközoldal elemzése

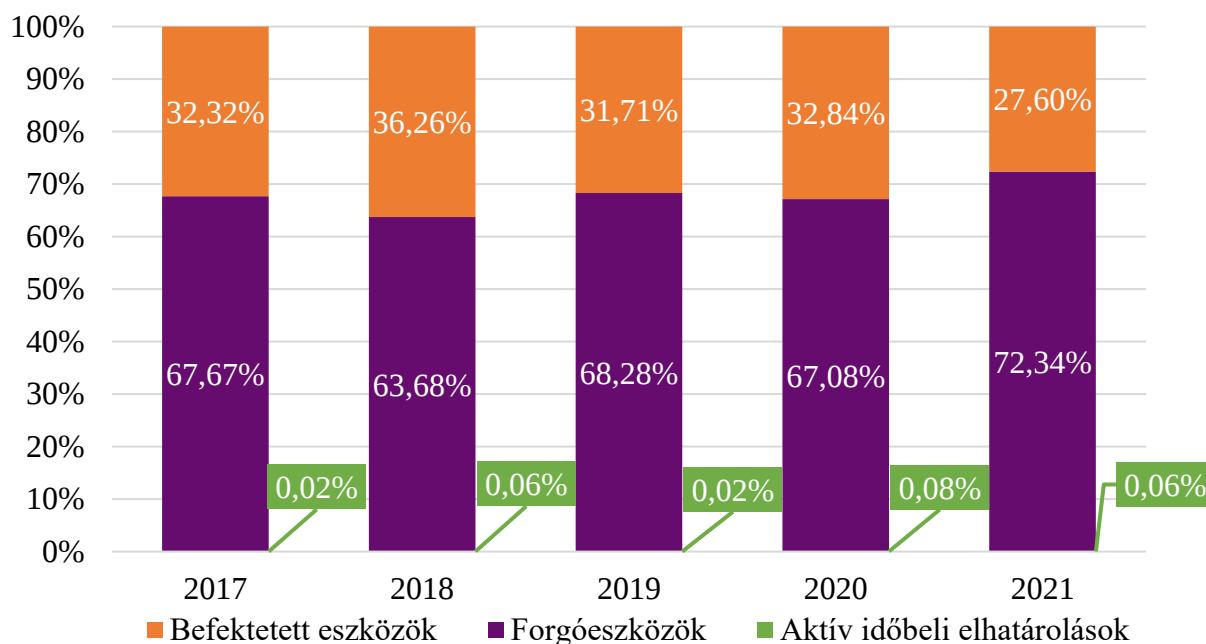
Munkámat az eszközoldal feltérképezésével kezdtem, a rendelkezésre álló adatok alapján kiszámítottam a mérlegfőcsoportok és a mérlegcsoportok megoszlását %-ban kifejezve a vizsgált időszakban. Az alapul vett értékeket a 4. táblázat tartalmazza eFt-ban.

4. táblázat: A Pömax Kft. eszközeinek értéke eFt-ban

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021
A. Befektetett eszközök	153.619	193.144	166.836	159.453	144.623
I. Immateriális javak	209	122	119	121	120
II. Tárgyi eszközök	111.570	151.389	166.717	159.332	144.503
III. Befektetett pénzügyi eszközök	41.840	41.633	0	0	0
B. Forgóeszközök	321.677	339.215	359.271	325.692	379.077
I. Készletek	29.123	90.435	121.120	151.077	137.951
II. Követelések	185.399	210.489	190.325	118.380	153.037
III. Értékpapírok	0	0	0	0	0
IV. Pénzeszközök	107.155	38.291	47.826	56.235	88.089
C. Aktív időbeli elhatárolások	73	334	80	406	330
Eszközök (aktívák) összesen	475.369	532.693	526.187	485.551	524.030

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolóí alapján (2017-2021)

Először a mérlegfőcsoportok megoszlását számoltam ki, amelyet az 5. ábrán mutatok be.

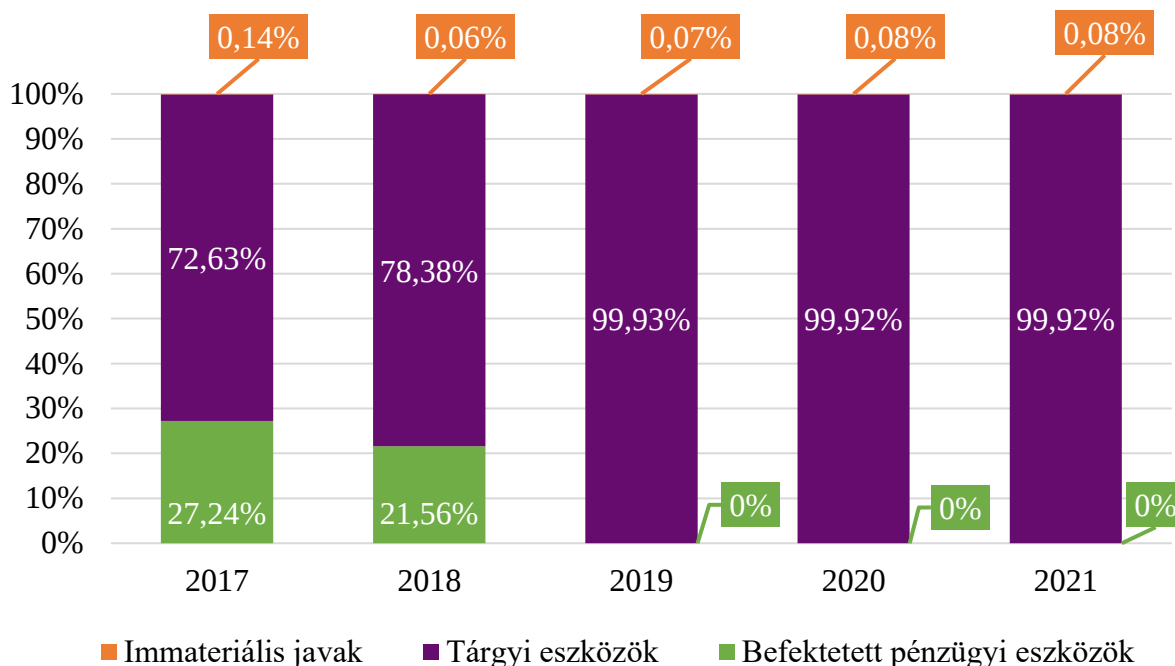
5. ábra: A mérlegfőcsoportok megoszlása %-ban kifejezve

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolóí alapján (2017-2021)

Az 5. ábrán látható, hogy az eszközoldal mérlegfőcsoport szerinti összetétele az évek során nem tér el szignifikánsan. Mind a befektetett eszközök, mind a forgóeszközök, enyhén ingadozó tendenciát mutatnak. A befektetett eszközök értékének változása hullámzó jellegű. 2018-ban 3,94 százalékponttal nőtt az arányuk az előző évhez képest, az ezt követő évben pedig 4,55 százalékponttal csökkent. 2020-ban ismét növekedett körülbelül 1 százalékponttal, majd 2021-ben 5,24 százalékponttal csökkent. A forgóeszközök esetében is a befektetett eszközök alakulásánál tapasztalt ingadozás a jellemző, azonban ellentétes irányban. 2018-ban a 2017-es adathoz képest 3,99 százalékpontos csökkenés figyelhető meg. Ez az arány 4,6 százalékponttal lett magasabb 2019-ben, 2020-ban pedig 1,2 százalékponttal kevesebb. A forgóeszközök aránya a 2021-es évben 5,26 százalékpontos növekedéssel zárt. A befektetett eszközök közel 1/3-os arányt képviselnek minden évben, majd a 2021-es évre ez az arány körülbelül 1/4-re csökkent. A forgóeszközök pedig megközelítőleg 2/3-os többséggel rendelkeztek az évek alatt, ami 2021-re már 3/4-es arányt jelentett. Az aktív időbeli elhatárolások aránya elhanyagolható, még a 0,1%-ot sem éri el egyik évben sem.

Az adatokat tovább bontva mérlegcsoportokra összehasonlítottam az egyes évek megoszlását a befektetett eszközök, valamint a forgóeszközök esetében is.

A befektetett eszközök felépítését a 6. ábra illusztrálja.

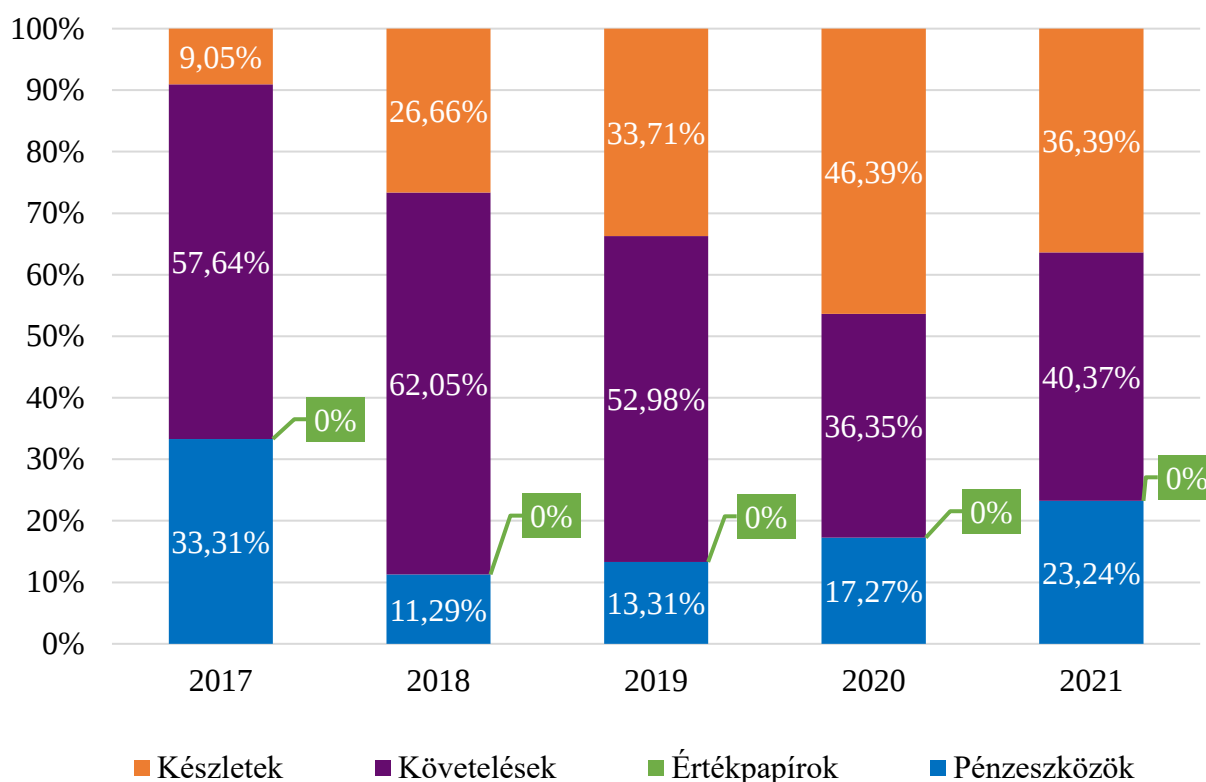

6. ábra: A befektetett eszközök összetétele %-ban kifejezve

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolóí alapján (2017-2021)

A 6. ábráról leolvasható, hogy immateriális javak elenyésző arányban vannak jelen a vállalkozásnál, 2017-ben volt a legnagyobb az arányuk, azóta viszont a 0,1%-ot sem éri el. Szembetűnő, hogy a befektetett pénzügyi eszközök aránya 2018-ban a korábbi 27,24%-ról 5,68%-kal csökkent, majd jelenlétük teljesen megszűnt 2019-re, amely állapot azóta is fennáll. Ennek oka a vállalat vezetőjének elmondása alapján az, hogy a korábban felhalmozott megtakarításokat egy lehetséges jövőbeni beruházás érdekében fektették be, ami 2019-ben következett be a már említett üzemcsarnok felújításának képében. Értékben a befektetett pénzügyi eszközök 2017-ben 41 840 eFt-ot, 2018-ban 41 633 eFt-ot tettek ki. A tárgyi eszközök hányada 2017-ben 72,63% volt, majd következő évben 78,38%-ra emelkedett. 2019-től nagy mértékben megnőtt az aránya, azonban ez főként a befektetett pénzügyi eszközök kiesésével magyarázható. Forintösszeg szerint a tárgyi eszközök értéke 2017-től kezdve folyamatosan gyarapodott, majd a beruházás évében csúcsosodott ki, ahol 166 717 eFt-os értéket ért el. 2020-tól épp ellenkezőleg, csökkenést tapasztalhatott a vállalkozás.

A forgóeszközök viszonyszámairól a 7. ábra ad képet.

7. ábra: A forgóeszközök összetétele %-ban kifejezve

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolója alapján (2017-2021)

A forgóeszközökön belüli arányok dinamikusan változtak a vizsgált időszakban. A készletek aránya markánsan növekedett évről-évre, 2021-ben viszont visszaesés figyelhető meg. A növekedési hullám eredményeképp a 2017-es 9,05%-os arány 2018-ra 17,61 százalékponttal emelkedett, majd 2019-ben további 7,05 százalékponttal-, 2020-ban pedig 12,68 százalékponttal nőtt. Az utolsó évben pedig 10 százalékponttal visszaesett a készletek hányada. Amennyiben az értékeket vizsgáljuk, ugyanezt a mintázatot fedezhetjük fel a készletek tekintetében. 2017-ben mindössze 29 123 eFt értékű készlettel rendelkezett a vállalkozás, ezt követően folyamatosan gyarapodott az állomány egészen 2020-ig, ahol elérte a tetőpontot, 151 077 eFt-ot. 2021-ben valamivel kevesebb, azaz 137 951 eFt-ot tett ki a készletállomány. A vállalat az évek során a piaci igényeknek megfelelően alakította ki készletgazdálkodását. Viszonylag szűk, de stabil vevőkörrel rendelkezik, akik rendszeres megrendelői a vállalkozás termékeinek. Emellett előfordulnak egyedi termékek gyártására szóló megbízások, amelyek esetenként rendkívül hosszú tervezési-, és kivitelezési fázis után készülnek el, hiszen a standard termékekhez beállított gépekhez ilyenkor egyedi szerszámokat is kell előállítani, hogy létrejöhessen a vevő által kért speciális termék. A megszokott termékek esetében is gyakori a hosszú átállási idő, ezért célszerű egyszerre nagyobb sorozatok legyártása a különféle terméktípusokból a hatékony termelés, és a gyors rendelkezésre állás érdekében. Mindez egy átfogó, bőséges anyagkészletet igényel. A fent említett okok miatt

indokolttá vált a vállalatnak, hogy mind az anyagokból, mind saját termelésű készleteiből nagyobb mennyiségben tartson raktáron.

A követelések aránya változókéony az évek során. 2017-2018-2019-ben arányuk több, mint a forgóeszközök felét teszi ki, rendre 57,64%, 62,05%, 52,98%. A készletek és pénzeszközök javára 16,63 százalékponttal csökkent az arányuk 2020-ban, majd 2021-ben ismét növekedésnek indult. Abban az esetben, ha a követelések értékét szemléljük, ugyanez a tendencia rajzolódik ki.

Értékpapírokkal a vállalkozás egyik évben sem rendelkezett a szóban forgó időszakban. Áttérve a pénzeszközökre jól látható, hogy a követelésekkel ellentétes hatások léptek fel ennél a mérlegcsoportnál mind arányát, mind értékét tekintve. Ennek az az oka, hogy pénzeszközei nagyrészt a követelésekből – amelyek nagyrészt vevőkövetelések – befolyó összegek.

Mindent összevetve arra következtethetünk, hogy az egyes években a forgóeszközök megoszlását tisztán az mérlegértékek változása alakította, nem pedig az egyes mérlegcsoport(ok) állományának nullára csökkenése vagy drasztikus változása.

4.2.2 Forrásoldal elemzése

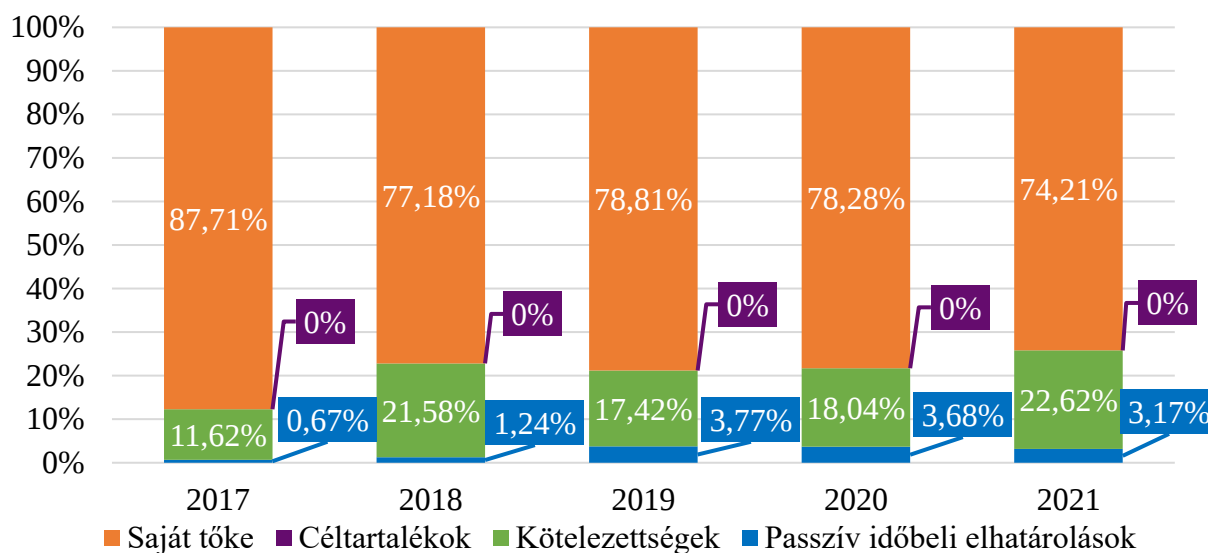
A vizsgálatot a forrásoldallal folytattam az eszközoldal esetében alkalmazott módszerrel, kiszámításával a 5. táblázat adataiból.

5. táblázat: A Pömax Kft. forrásainak értéke eFt-ban

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021
D. Saját tőke	416.964	411.111	414.694	380.105	388.863
I. Jegyzett tőke	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke	0	0	0	0	0
III. Tőketartalék	7.020	7.020	7.020	7.020	7.020
IV. Eredménytartalék	326.420	348.620	385.099	404.673	370.086
V. Lekötött tartalék	30.823	38.323	5.992	0	0
VI. Értékelési tartalék	0	0	0	0	0
VII. Adózott eredmény	49.701	14.148	13.583	-34.588	8.757
E. Céltartalékok	0	0	0	0	0
F. Kötelezettségek	55.236	114.966	91.639	87.588	118.542
I. Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0	0	0
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	2.142	1.281	2.318	16.092	13.736
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	53.094	113.685	89.321	71.496	104.806
G. Passzív időbeli elhatárolások	3.169	6.616	19.854	17.858	16.625
Források (passzívák) összesen	475.369	532.693	526.187	485.551	524.030

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolója alapján (2017-2021)

Első lépésben a mérlegfőcsoportok arányát viszonyítottam a források egész állományához, majd külön a saját tőke elemeit, külön a kötelezettségek fajtáit vettem górcső alá. A mérlegfőcsoportok forrásokon belüli hányadát a 8. ábra szemlélteti.

8. ábra: A források összetétele %-ban kifejezve

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolója alapján (2017-2021)

A 8. ábráról egyértelműen leolvasható, hogy a saját tőke aránya jócskán meghaladja a többi mérlegfőcsoportét, minden évben 3/4-es többséggel rendelkezik. 2017 után több, mint 10 százalékpontos visszaesés tapasztalható, amit néhány százalékos ingadozással szinten tartottak a további évek során. Ez a vonulat azonban inkább a kötelezettségek – azon belül is főként a rövid lejáratú kötelezettségek – állományának növekedésének eredménye, mintsem a saját tőke állományának csökkenésének. Céltartalékkal egyik évben sem rendelkezett a vállalkozás. A passzív időbeli elhatárolások aránya 2019-ben volt a legnagyobb, 3,77%.

A saját tőke túlnyomórészt az évek során felhalmozott eredménytartalékból áll, amely 2017-ben 326 420 e Ft értékű volt, 2020-ig évről-évre növekedést mutatott, majd 2021-ben 404 673 eFt-ról 34 587 eFt-tal csökkent. Emellett lekötött tartalék is megjelent a vállalat mérlegében – amelyet szintén az üzemcsarnok felújításához használt fel – 2017-2018-2019-ben, 2020-tól pedig megszűnt az állományuk. A passzív időbeli elhatárolások növekedő irányt vett. 2017-ben csupán 1% alatti aránnyal volt jelen, ami 2019-re közel 4%-ra nőtt, majd ezután is 3% felett maradt.

A lekötött tartalékok értékének alakulását a vizsgált időszakban a 6. táblázatban foglaltam össze.

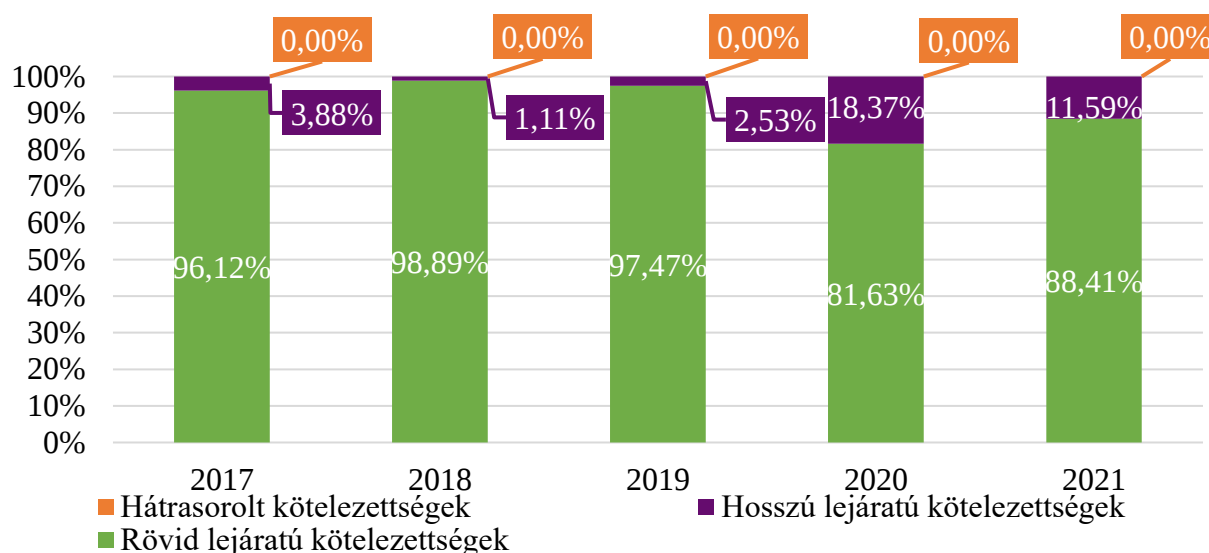
6. táblázat: A lekötött tartalék állományának alakulása eFt-ban

Üzleti év	Megnevezés	Összeg (eFt)
2017	Lekötött fejlesztési tartalék 2016.	5 823
	Lekötött fejlesztési tartalék 2017.	25 000
2018	Lekötött fejlesztési tartalék 2016.	5 823
	Lekötött fejlesztési tartalék 2017.	25 000
	Lekötött fejlesztési tartalék 2018.	7 500
2019	Lekötött fejlesztési tartalék 2019.	5 992

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolóí alapján (2017-2021)

A vállalat 2017-ben, 2018-ban és 2019-ben is rendelkezett lekötött tartalékkal, amit részletezve a 6. táblázatban összefoglalva láthatunk. A vállalkozás a 2016-os lekötött fejlesztési tartalékot folyamatosan tovább bővítve az évek alatt 2018-ra 38 323 eFt lekötött tartalékot képzett. Az így kapott összeget az üzemcsarnok felújításához használta fel, így a 2019-es beszámolóban már csak a tárgyévi lekötött tartalékkal rendelkezett. 2020-ra pedig teljes mértékben megszűnt a vállalat lekötött tartalék állománya.

A források másik jelentős hányadát a kötelezettségek teszik ki, amelyek összetételét a 9. ábra illusztrálja.

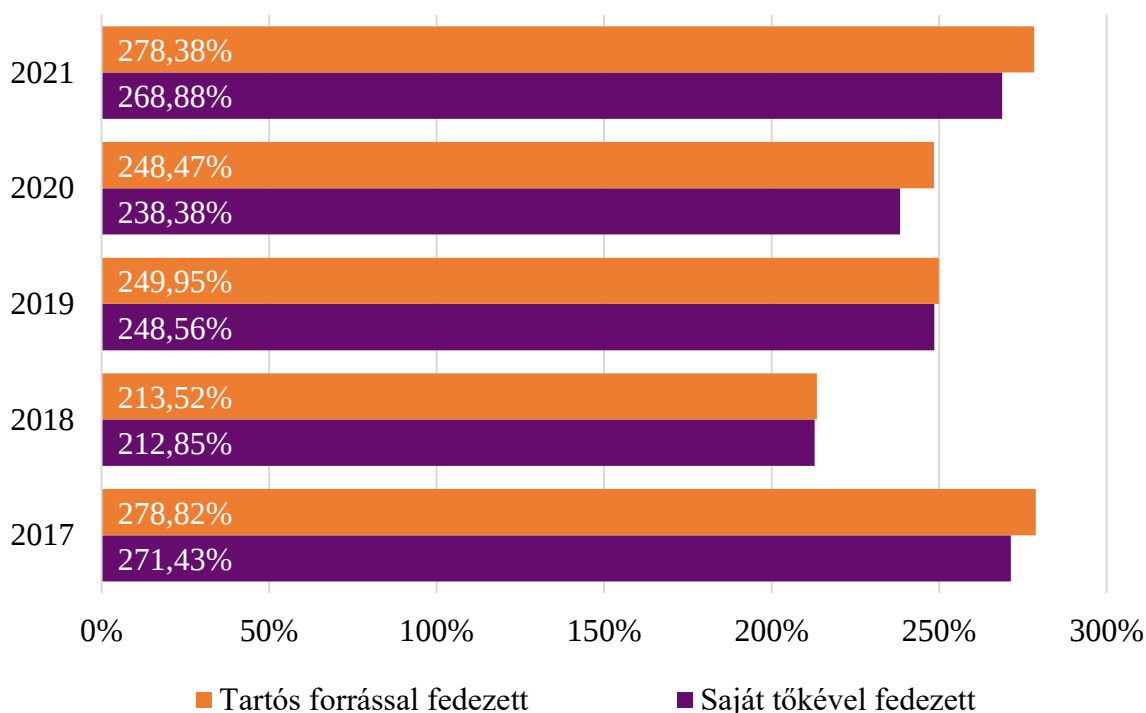
9. ábra: A kötelezettségek összetétele %-ban kifejezve

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolóí alapján (2017-2021)

A 9. ábrán látható, hogy a rövid lejáratú kötelezettségek teszik ki a vállalat kötelezettségeinek kiugró részét az időszak egészét tekintve. 2017 és 2019 között 96,12% és 98,89 % között mozog az aránya, 2020-ban ez a rövid lejáratú kötelezettségek értékének csökkenése, valamint a hosszú lejáratú kötelezettségek értékének növekedése miatt visszaszorult 81,63%-ra. 2021-ben 71 496 eFt-ról 104 806 eFt-ra emelkedett a rövid lejáratú kötelezettségek állománya, a hosszú lejáratúaké valamennyivel csökkent, ezért a rövid lejáratú kötelezettségek aránya nagyobb lett 6,78 százalékponttal. A hosszú lejáratú kötelezettségek hirtelen növekedésére magyarázat a már említett beruházás kapcsán kötelezően felvett, 20 millió Ft összegű, 10 éves futamidejű, kedvezményes – 2 %-os – kamatozású forinthatel. Hátrasorolt kötelezettsége nem volt a vállalkozásnak egyik évben sem.

4.2.3 Vagyoni helyzet mutatószámai

A vagyoni helyzet elemzésében szerepet kaptak mind a vertikális-, mind a horizontális mutatószámok. Először a befektetett eszközök fedezettségét vettem szemügyre, aminek az alakulását a 10. ábra szemlélteti.

10. ábra: A befektetett eszközök fedezettsége %-ban kifejezve

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolója alapján (2017-2021)

A befektetett eszközök fedezettségét kétféle vetülatban tanulmányoztam. Egyfelől kiszámítottam a tartós forrással való fedezettséget, ami a saját tőkén felül a hátrasorolt-, és a hosszú lejáratú kötelezettségekkel való fedezettséget jelenti. Másfelől tisztán a saját tőkével fedezett befektetett eszközfedezettséget is elemeztem. Bármelyik szempontból is szemléljük, a vállalkozás egyértelműen kiválóan teljesít ezen a téren. Minden évben több, mint kétszeres

fedezetet nyújtott a tartós források köre és önmagában a saját tőke állománya is a befektetett eszközökre. A vállalkozás biztonságos stratégiát folytat a lejáratiliaszkesedés tekintetében.

A következő horizontális mutatószám, amit áttekintettem, az a nettó eladósodottság foka, amely a követelésekkel csökkentett kötelezettségek értékét vetíti a saját tőke összegére.

A mutató alakulását a vizsgált időszakban a 7. táblázat mutatja be.

7. táblázat: A nettó eladósodottság foka

Nettó eladósodottság foka				
2017	2018	2019	2020	2021
-0,31	-0,23	-0,24	-0,08	-0,09

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolója alapján (2017-2021)

A nettó eladósodottság foka mindvégig negatív, ami azt jelenti, hogy a követelések értéke meghaladja kötelezettségeit.

A vertikális mutatószámokkal folytattam az elemzést. A saját tőke növekedési mutatót, más néven a saját tőke- jegyzett tőke arányát elemeztem. Ezzel a mutatószámmal a vállalat belső növekedési potenciálját fejezhetjük ki.

A mutatószám kiszámított értékét a 8. táblázatban foglaltam össze.

8. táblázat: A saját tőke- jegyzett tőke aránya

Saját tőke- jegyzett tőke aránya				
2017	2018	2019	2020	2021
138,99	137,04	138,23	126,70	129,62

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolója alapján (2017-2021)

A 8. táblázatból kinyerhető információ szerint a vállalat kiemelkedően teljesít. A saját tőke 2017-2019-ig több, mint 130-szorosa a jegyzett tőke értékének (3 000 eFt). 2020-ban 11,53-mal csökkent az értéke, 2021-ben viszont ismét növekedésnek indult. A rendkívül jó teljesítménynek oka az évek során felhalmozott eredménytartalékban rejlik.

Végül a tőkefeszültségi mutatót és annak kiegészítéseképp a hosszú távú eladósodottságot is kiszámítottam. Értéküket 2017-től 2021-ig a 9. táblázat tartalmazza.

9. táblázat: A tőkefeszültségi mutató és a hosszú távú eladósodottság

Tőkefeszültségi mutató				
2017	2018	2019	2020	2021
0,13	0,28	0,22	0,23	0,30
Hosszú távú eladósodottság				
2017	2018	2019	2020	2021
0,5%	0,3%	0,6%	4,1%	3,4%

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolója alapján (2017-2021)

A tőkefeszültségi mutató értékéből megállapíthatjuk, hogy a kötelezettségek értéke csekély a saját tőkéhez képest, másképp fogalmazva a saját tőke túlsúlyban van a kötelezettségekkel szemben, ami azt jelenti, hogy a vállalkozás hatékony működéséhez nem szükséges nagy mennyiségű külső forrás bevonása. Ebből következik, hogy a hosszú lejáratú kötelezettségek

sem képezik jelentős arányát a tartós forrásoknak. A hosszú távú eladósodottság 2017-2019-ig 1 % alatt maradt, majd 2020-ban kissé megnőtt, amit a pályázat által előírt hitel felvétele okozott.

4.3 Pénzügyi helyzet elemzése

A vállalat pénzügyi helyzetének elemzésére hatékonysági és likviditási mutatószámokat használtam. A hatékonysági mutatószámok értékét a 10. táblázatban gyűjtöttem össze.

10. táblázat: Hatékonysági mutatószámok

Vevők-Szállítók aránya				
2017	2018	2019	2020	2021
4,76	1,95	2,49	2,66	1,97
Szállítók forgási sebesség				
2017	2018	2019	2020	2021
10,12	6,74	4,90	6,13	7,64
Szállítók forgási ideje (nap)				
2017	2018	2019	2020	2021
36	54	74	60	48
Vevő forgási sebesség				
2017	2018	2019	2020	2021
2,85	2,87	2,64	3,21	4,30
Átlagos beszedési idő (nap)				
2017	2018	2019	2020	2021
123	129	147	114	74
Készletek forgási sebessége				
2017	2018	2019	2020	2021
21,89	9,40	4,70	3,62	4,66
Készletek forgási ideje (nap)				
2017	2018	2019	2020	2021
17	39	78	101	78

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolója alapján (2017-2021)

A vevők és szállítók egymáshoz viszonyított aránya minden évben magasabb, mint 1. A vevők állománya tehát minden évben meghaladja a szállítókét.

A szállítók forgási sebessége és forgási ideje változatos képet mutatnak. 2017-ben A szállítók állománya több, mint 10-szer cserélődött ki, amit átszámítva forgási időre megkapjuk, hogy kicsivel több, mint havonta megfordul a szállítók állománya. Az ezt követő években a forgási sebesség az imént említett értéknél alacsonyabb, így a forgási idő is hosszabb, körülbelül 1,5 és 2,5 hónap közé tehető. A vállalkozás általánosságban véve jó fizetési fegyelemmel rendelkezik, időben teljesíti kötelezettségeit szállítói felé.

A vevők forgási sebessége kisebb, mint a szállítóké, így a forgási idő, azaz az átlagos beszedési idő viszont hosszabb. Amint már említettem a dolgozatomban, a cégnek viszonylag szűk vevőköre van, akikkel az évek során szoros bizalmi kapcsolatot alakítottak ki. Ennek következményeképp engedékenyebb hitelezési politikát folytat velük szemben. Az utóbbi időben, pontosabban a 2020-2021-es időszakban a korábbi 4-5 hónapos átfutási idő lerövidült.

A készletek forgási sebessége 2017-ben rendkívül magas volt, 21,89. Készletállománya tehát egy hónapban majdnem kétszer is megfordult. 2018-ban ez az idő több, mint a duplájára emelkedett. 2019-ben a forgási idő a 2017-es forgási időnek több, mint négyszerese volt. A 2020-as érték ugyanebben a kontextusban már majdnem hatszoros értéket jelentett. 2021-ben a forgási idő éppen annyi volt, mint 2019-ben. Ezen információk háttérében is a vállalkozás készletgazdálkodási politikája áll, miszerint mind anyagot, mind készterméket nagy mennyiségben raktároz a hatékonyság érdekében.

A vállalkozás likviditási helyzetét is megvizsgáltam, amelynek eredménye a 11. táblázatban szerepel.

11. táblázat: Likviditási mutatószámok

Likviditási ráta				
2017	2018	2019	2020	2021
6,06	2,98	4,02	4,56	3,62
Likviditási gyorsráta				
2017	2018	2019	2020	2021
5,51	2,19	2,67	2,44	2,30
Készpénz likviditási ráta (pénzhányad)				
2017	2018	2019	2020	2021
2,02	0,34	0,54	0,79	0,84

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolója alapján (2017-2021)

A likviditási ráta minden évben 1 fölötti értékkel bír, tendenciája változó. Ez alapján azt mondhatjuk, hogy a vállalat nem küzd likviditási problémákkal, forgóeszközei meghaladják kötelezettségeit.

Amennyiben a rövid lejáratú eszközöknek egy szűkebb körét vesszük figyelembe, azaz a készleteket mellőzzük az egyenlethől, a vállalat likviditása továbbra is megfelelőnek minősül. 2017-ben 5,51-es értéket vett, fel, ami 2018-ra 3,32-vel csökkent, ám a következő években megtartotta a 2 feletti értéket.

A likviditás következő fokát elemezve már csak 2017-ben láthatunk 1 feletti értéket. Tisztán pénzeszközeivel tehát a vállalkozás nem tud fedezetet teremteni kötelezettségeire, azonban ez nem jelent problémát működésében, hiszen a készletek és a követelések megtérülése remek.

A három mutató együttes értelmezésével azt a képet kapjuk, hogy a vállalkozás nem küzd likviditási problémákkal, ugyanakkor a jövedelmezőséget rontja hosszabb távon az ilyen magas likviditás fenntartása.

4.4 Jövedelmezőségi helyzet elemzése

A jövedelmezőségi mutatók kiszámításához szükségem volt a vizsgált időszak (2017-2021) éveinek adózott eredményére. Ennek segítségével számítottam ki az eszközarányos nyereség (Return on Assets) -, a saját tőke-arányos nyereség (Return on Equity) -, valamint az

árbevétel-arányos nyereség (Return on Sales) mutatók éves értékeit. Az így kapott számokat, így a három mutatót egymással összevetve vizsgáltam és vontam le a következtetéseket.

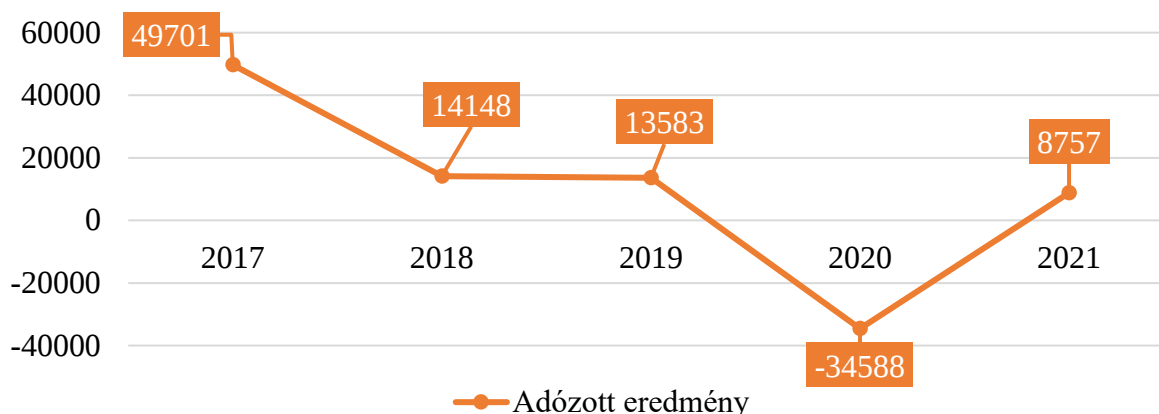
Az átláthatóság érdekében a 12. táblázatban bemutatom a Pömax Kft. eredménykimutatását a 2017 és 2021 közötti időszakban.

12. táblázat: A Pömax Kft. eredménykimutatása eFt-ban

Tételsor elnevezése	2017	2018	2019	2020	2021
I. Értékesítés nettó árbevétele	575.670	561.683	497.461	492.711	673.886
II. Aktivált saját teljesítmények értéke	5.307	27.426	32.915	31.676	807
III. Egyéb bevételek	26.228	25.875	27.509	17.205	17.561
IV. Anyagjellegű ráfordítások	399.008	420.585	352.932	371.130	484.925
V. Személyi jellegű ráfordítások	111.346	134.373	141.220	147.619	140.387
VI. Értécsökkenési leírás	12.262	13.695	18.769	18.922	18.016
VII. Egyéb ráfordítások	31.828	30.656	30.487	37.231	25.534
A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	52.761	15.675	14.477	-33.310	23.392
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	323	132	197	830	401
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	795	611	1.091	655	2.107
B. Pénzügyi műveletek eredménye	-472	-479	-894	175	-1.706
C. Adózás előtti eredmény	52.289	15.196	13.583	-33.135	21.686
X. Adófizetési kötelezettség	2.588	1.048	0	1.453	129.29
D. Adózott eredmény	49.701	14.148	13.583	-34.588	8.757

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolóí alapján (2017-2021)

Az adózott eredmény alakulását a 11. ábra szemlélteti.

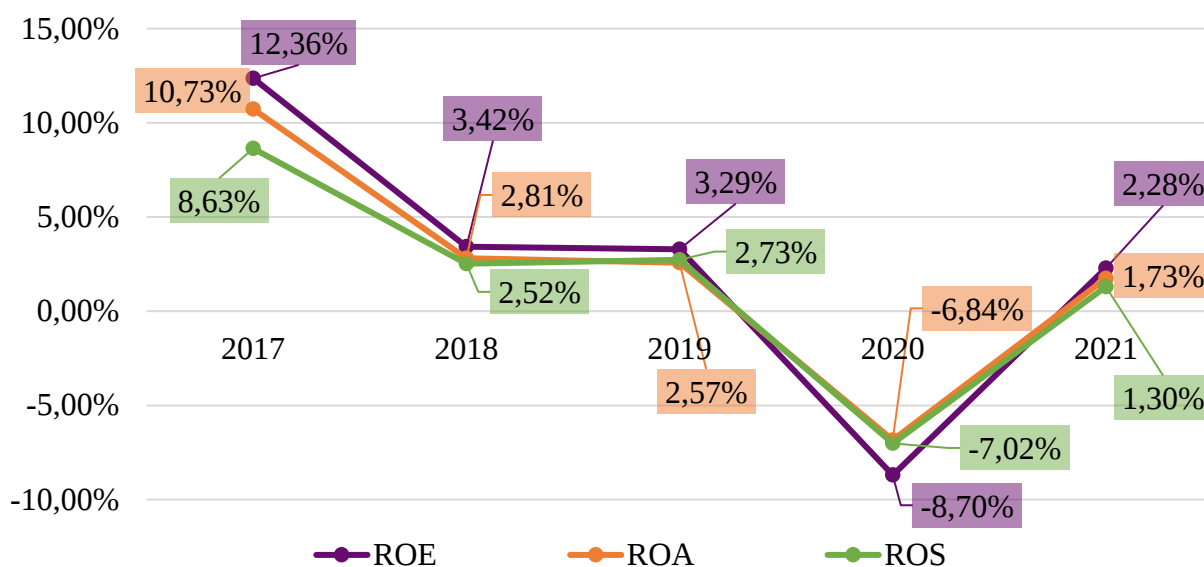

11. ábra: Az adózott eredmény alakulása (eFt)

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolóí alapján (2017-2021)

A Pömax Kft. a vizsgált időszakban 2017-ben zárt a legnagyobb eredménnyel, amikor 49 701 eFt nyereséget ért el. 2018-ban az anyagjellegű-, és a személyi jellegű ráfordítások növekedése és a nettó árbevétel csökkenése miatt az előző évi nyereségnek már csak töredékét tudta elérni a vállalkozás, 14 148 eFt-ot. 2019-ben tovább csökkent a nettó árbevétel, és bár az anyagjellegű ráfordítások csökkentek, a személyi jellegű ráfordítások tovább növekedtek, így az adózott eredmény 13 583 eFt lett. 2020-ban mélypont érkezett el a vállalkozás működésében, ami a Covid19-világjárvány hatásainak következményének tudható be. Az előző év bevételénél kevesebb folyt be (értékesítés nettó árbevétele, egyéb bevételek), ráfordításai pedig minden téren nőttek. Ezen tényezők együttes alakulása vezetett ahhoz, hogy a vállalkozás a 2020-as évet – 34 588 eFt veszteséggel zárta. 2021-ben sikerült visszafordítani a veszteséges irányt, az anyagjellegű ráfordítások hatalmas emelkedésének ellenére sikerült nyereségesen zárni az évet a nagy volumenű nettó árbevétel elérésével.

Az adózott eredmény segítségével összehasonlítottam a ROA, ROE és ROS mutatók alakulását, amit a 12. ábra prezentál.

12. ábra: ROA, ROE és ROS mutatók

Forrás: Saját szerkesztés a vállalat egyszerűsített éves beszámolói alapján (2017-2021)

A ROE mutató alapján a vállalat saját tőkéje 2017-ben 12,36%-os hozamot biztosított, ami 2018-ban 8,94 százalékponttal csökkent. 2019-ben további 13 bázisponttal csökkent a mutató értéke. 2020-ban a negatív adózott eredmény (veszteség) miatt negatívvá vált a mutató is. 2021-ben közel visszaállt a 2019-es állapot, ekkor a ROE értéke 2,28% volt.

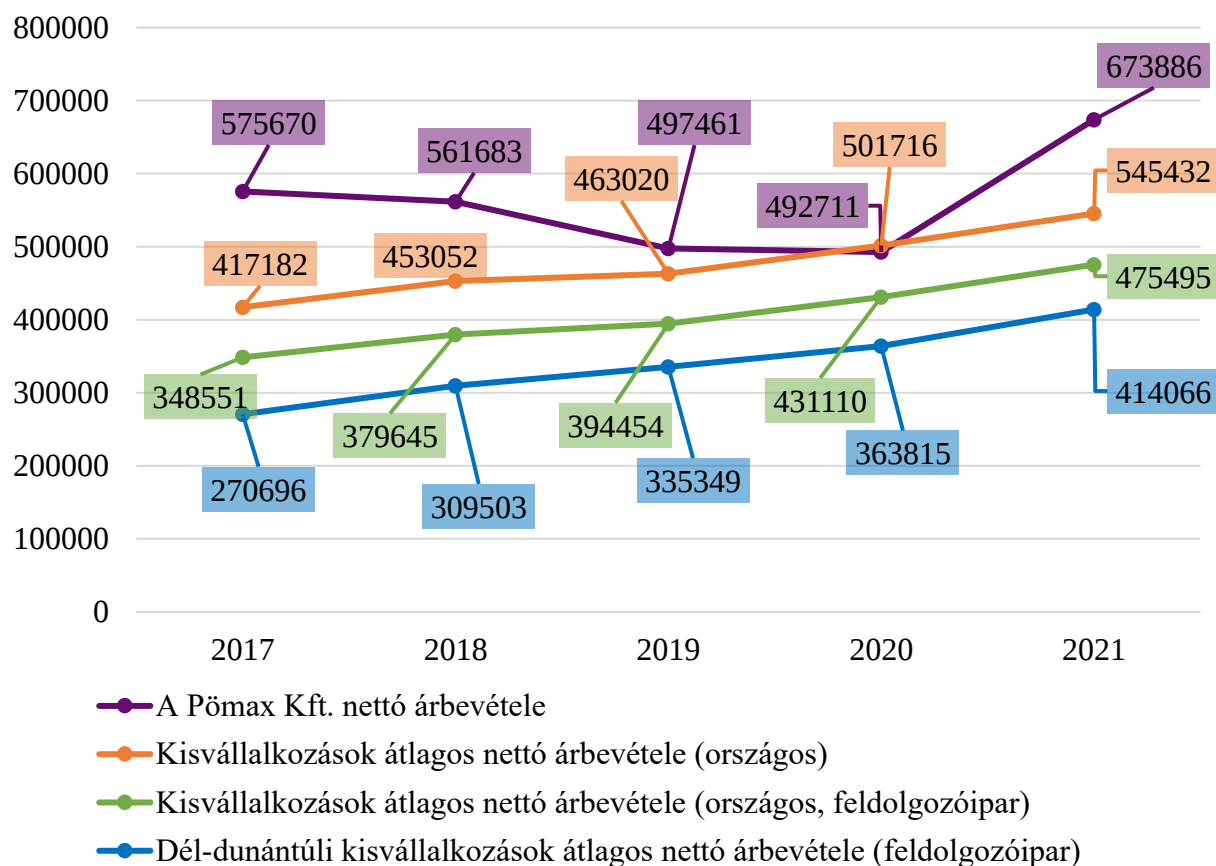
A vállalat eszközarányos nyeresége 2017-ben 10,73% volt, ami 2018-ban 7,92 százalékponttal visszaesett. 2019-ben 24 bázisponttal csökkent, 2020-ban szintén a negatív adózott eredmény (veszteség) miatt negatívvá vált a mutató is. 2021-ben a ROA értéke 1,73% volt.

A ROS mutató is hasonló tendenciákat mutat a ROE és ROA mutatókkal. A vállalat árbevételének 8,63%-a nyereség 2017-ben, majd 2018-ban már csak 2,52 %-a. A veszteség évében -7,02% volt a mutató értéke, 2021-ben pedig 1,30%.

A mutatók mindegyike egybevágó képet mutat az adózott eredmény alakulásával, emellett egymással összehasonlítva is látható, hogy egy irányba haladnak. Ebből arra következtethetünk, hogy a mutatók ingadozását az adózott eredmény változékonysága okozta.

4.5 Iparági összehasonlítás

Ebben a fejezetben az iparág teljesítményéről fellelhető információk alapján végeztem összehasonlító elemzést a Pömax Kft. és az iparági vállalkozások között. A 13. ábrán a Pömax Kft. értékesítésének nettó árbevételét hasonlítottam össze az iparág eredményeivel, több nézőpont szerint.

13. ábra: Az értékesítés nettó árbevételének alakulása a kisvállalkozások átlagos nettó árbevételéhez viszonyítva (eFt)

Forrás: Saját szerkesztés a KSH tájékoztatási adatbázisa alapján (2017-2021)

Fontosnak tartom leszögezni, hogy a rendelkezésre álló adatok nem teszik lehetővé, hogy teljesen pontos képet kapjunk az iparág és a Pömax Kft. viszonyáról. A kisvállalkozások körébe ugyanis létszámtól függetlenül az összes kisvállalkozás beleszámít a KSH adatbázisában, homogén egységként szerepelteti a kisvállalkozások állományát. A vizsgálatomban a kisvállalkozások által elért összes éves nettó árbevételt vetítettem a kisvállalkozások számára az adott évben. Az így kapott átlag látható az ábrán, ezt vetettem össze a Pömax Kft. éves nettó árbevételével.

Ebből kiderült, hogy az országos átlagos árbevétellel lépést tart, a 2020-as év kivételével meg is haladja azt. Tovább szűkítettem a kört a feldolgozóiparban tevékenykedő kisvállalkozások csoportjára. Ekkor már minden év adata meghaladja az országos átlagot. Végül dél-dunántúli feldolgozóiparban működő kisvállalkozások körét vettem alapul. A Pömax Kft. árbevétele egyes években 1,5-2-szerese az dél-dunántúli átlagnak, de minden évben jócskán meghaladja.

Összefoglalva elmondhatjuk, hogy a Pömax Kft. országosan és iparágon kívül is lépést tart a kisvállalkozásokkal, saját iparágában pedig mind országos vonatkozásban, mind régió szerint kiemelkedően teljesít. Míg a Pömax Kft. értékesítésének nettó árbevétele az első négy évben csökkenő tendenciát, az utolsó évben pedig óriási növekedést mutat, addig a kisvállalkozások átlagos nettó árbevétele minden perspektíva szerint felfelé ível az évek előrehaladtával.

5. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

A rendelkezésemre álló adatok segítségével elvégeztem a Pömax Kft. vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetének vizsgálatát. A mérleg, az eredménykimutatás, valamint a kiegészítő melléklet és a vállalat vezetőjével készített mélyinterjú információi alapján végrehajtottam a mutatószámok kiszámítását, az így kapott eredményeket értékeltem.

A vállalat vagyoni helyzetének elemzésével kezdtem a munkám, amelynek első lépéseként a mérleg összetételét vizsgáltam megoszlási viszonyszámokkal külön a mérleg eszköz- és forrás oldalán. Ezen belül először a mérlegfőcsoportokat viszonyítottam az eszközök és források egészéhez, ezt követően a mérlegfőcsoportokon belüli megoszlásokat vizsgáltam.

Az eredmények azt mutatták, hogy a befektetett eszközök körülbelül 1/3-os aránnyal vannak jelen minden évben, majd a 2021-es évre ez az arány közel 1/4-re csökkent. A forgóeszközök a befektetett eszközökkel ellentétes irányban változtak, így az évek során megközelítőleg 2/3-os többséggel rendelkeztek, ami 2021-re már 3/4-es arányt jelentett. Az aktív időbeli elhatárolások aránya elhanyagolható, a 0,1%-ot sem érte el egyik évben sem.

A befektetett eszközök összetételében az immateriális javak szerepe elhanyagolható, arányuk 0,1% körüli minden évben. 2017-ban és 2018-ban a tárgyi eszközök körülbelül 3/4-ét tették ki a befektetett eszközöknek, majd a következő évben közel 100%-át. Ez annak köszönhető, hogy befektetett pénzügyi eszközökkel 2017-ben és 2018-ban rendelkezett a vállalkozás, aminek állománya 0-ra csökkent 2019-ben és így is maradt a vizsgált időszak végéig. A befektetést a vállalkozás az üzemcsarnok felújítása érdekében használta fel 2019-ben.

A forgóeszközök megoszlását az egyes években tisztán az mérlegértékek változása alakította, nem pedig az egyes mérlegcsoport(ok) állományának nullára csökkenése vagy drasztikus változása. A készletek aránya markánsan növekedett évről-évre, 2021-ben viszont csökkent. A készletek alakulására magyarázat a vállalat készletgazdálkodási politikája, ami megköveteli a magas anyagkészletet és késztermék-készletet. Értékpapírral nem rendelkezett a vállalkozás. A pénzeszközök és a követelések között ellentétes hatások léptek fel, amelynek az az oka, hogy pénzeszközei nagyrészt a vevőkövetelésekből befolyó összegek.

A forrás oldalt is ugyanazon séma szerint vizsgáltam, mint az eszköz oldalt. A saját tőke aránya kimagasló volt, minden évben 3/4-es többséggel rendelkezett. 2017 után több, mint 10 százalékponttal visszaesett. Ez főként a rövid lejáratú kötelezettségek állományának növekedésének eredménye. A saját tőke főként a felhalmozott eredménytartalékból állt. A 2017-2019-ig állományban lévő lekötött tartalékot a 2019-es beruházás során használta fel. Céltartalékkal egyik évben sem rendelkezett a vállalkozás. A vállalat kötelezettségei főként rövid lejáratú kötelezettségek. 2020-2021-ben megnőtt a hosszú lejáratú kötelezettségek aránya, ami a támogatás igénybevételéhez kötött kötelező 10 éves futamidejű kedvezményes kamatozású hitel felvétele miatt következett be.

A vagyoni helyzet mutatószámai segítségével megállapítottam, hogy a vállalat befektetett eszközei megfelelően fedezettek mind a saját tőke, mind a tartós források által, a vállalkozás biztonságos stratégiát folytat a lejáratú illeszkedés tekintetében. Nettó eladósodottsága mindvégig negatív volt, tehát követelése meghaladták kötelezettségeit. Saját tőkéje túlsúlyban van a külső forrásokkal szemben, nem volt hosszú távon eladósodva.

A pénzügyi helyzet elemzéséhez hatékonysági és likviditási mutatószámokat használtam. A szállítók-, vevők és készletek forgási sebességét és forgási idejét vizsgáltam. A szállítók forgási sebessége és forgási ideje szerint megállapítottam, hogy a vállalat kiváló fizetési fegyvellemmel rendelkezik, időben teljesíti kötelezettségeit, forgási ideje 1-2 hónap között ingadozó. A készletek forgási ideje változó képet mutatott, de összességében megfelelő volt, hiszen a piaci igényekhez igazodott. A vevők forgási ideje 4 hónap körül mozgott, 2020 óta javuló tendenciát mutatott. A likviditási mutatók alapján arra következtettem, hogy a vállalat likviditása megfelelő, azonban hosszú távon veszélyeztetheti a jövedelmezőséget ekkora szintű likviditás.

A jövedelmi helyzet vizsgálata során a ROA, ROE és ROS mutatókat vizsgáltam. Mindhárom mutató alakulása egybevágó képet mutatott az adózott eredmény mozgásával, így arra a következtetésre jutottam, hogy az adózott eredmény változékonysága okozta a három mutató ingadozását. A Covid19 világjárvány a Pömax Kft. működésére is negatív hatással volt. Elesett korábbi bevételeinek bizonyos részétől, ráfordításai pedig nőttek, így a 2020-as évet veszteséggel zárta. 2021-ben visszaszerezte jó piaci helyzetét, az anyagiilegű ráfordítások hatalmas emelkedésének ellenére nyereséggel zárta az évet a nagy volumenű nettó árbevétel elérésével.

Az értékesítés nettó árbevételét a KSH adatai alapján hasonlítottam össze több szempont szerint más vállalkozások teljesítményével. Vizsgálatom alapján megállapítottam, hogy a Pömax Kft. országosan és iparágan kívül is lépést tartott a kisvállalkozásokkal, saját iparágában, a feldolgozóiparban pedig mind országosan, mind régió szerint kiemelkedően teljesített.

A dolgozatomban leírtak alapján úgy gondolom, hogy a Pömax Kft. stabilan működik, nincs olyan tényező, ami veszélyezteti a tevékenységet. Érdemes lehet azonban a vállalkozásnak kibővíteni tevékenységét az esetleges új piacok, így új vevők eléréséhez. A felhalmozott eredménytartálék lehetőséget adhat befektetésre, vagy egy komolyabb beruházás megvalósítására, amivel új távlatok nyílhatnak meg, akár egy új termék gyártására, hatékonyság növelésére, vagy költségek optimalizálására gondolunk.

6. ÖSSZEFOGLALÓ

Szakedolgozatom témája a kkv-k (kis- és középvállalkozások) gazdálkodása és finanszírozása volt, amelynek keretében a Pömax Kft. gazdasági elemzését tűztem ki célul. A vállalatot a 2017-2021 közötti időszakban vizsgáltam vagyoni, pénzügyi és jövedelmi szempontból.

A szakedolgozat 2. fejezetében összefoglaltam a relevánsnak ítélt szakirodalomból szerezhető ismereteket, információkat. A fejezetben ismertettem a vállalat fogalmát és célját, a hazai számviteli szabályozás helyzetét, és az alapvető számviteli fogalmakat. Ezt követően a hazai kkv szektor jogszabályi vonatkozásait, a kkv-k számának alakulását, általános jellemzőjüket, finanszírozási sajátosságait mutattam be. Összefoglaltam a vállalatok vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének elemzésére szolgáló legfontosabb mutatószámokat.

A következő fejezetben ismertettem a kutatásom során alkalmazott primer- és szekunder kutatási módszereket, az ezekhez szükséges források típusait. Primer kutatási módszerként a vállalat vezetőjével készített mélyinterjút alkalmaztam. Szekunder kutatási módszerként mind belső-, mind külső információból dolgoztam. Belső információként szolgált a vállalat mérlege, eredménykimutatása és kiegészítő melléklete, valamint egyéb feljegyzések. Külső információként pedig különböző statisztikai adattáblák, valamint a témában fellelhető szakirodalom szolgált.

Az ezt követő fejezetben a vizsgálat során kapott eredményeket mutattam be és értékeltem azokat. Az elemzésem elvégzésekor a vállalat beszámolójában található információk alapján megoszlási viszonyszámokat, valamint horizontális- és vertikális viszonyszámokat számoltam ki. Az így kapott éves adatokat összehasonlítottam táblázatok és ábrák segítségével. Megfigyeléseimet a vállalat vezetőjével készített mélyinterjú során szerzett ismeretekkel egészítettem ki, majd ezek figyelembevételével vontam le következtetéseket a vállalat gazdasági helyzetéről. A fejezet végén iparági összehasonlítást végeztem több szempont szerint az éves nettó árbevétel tekintetében.

Az utolsó fejezetben összefoglaltam az eredményeket bemutató fejezet leglényegesebb megállapításait és következtetéseit, majd megfogalmaztam véleményemet a vállalat gazdasági helyzetéről. Megállapítottam, hogy a vállalkozás a 2017-2021-es időszakban a 2020-as év kivételével minden évben jó piaci pozícióval rendelkezett. A Covid19 világjárvány által okozott veszteséges év után gyorsan helyreállt piaci helyzete, amelyet a vállalkozás igyekszik megtartani, illetve növelni. Javaslatot tettem arra vonatkozóan, hogy a vállalat milyen módon fejlődhet a jövőben, ilyen megoldás lehet az évek nyereségéből felhalmozott eredménytartalék egy részének felhasználása befektetési-, vagy beruházási célra, illetve megoldás lehet a költségek optimalizálása, a gyártás hatékonyságának növelése.

7. FELHASZNÁLT IRODALOM

1. 2000. évi C. törvény. (2000). *A számvitelről*.
2. 2004. évi XXXIV. törvény. (2004). *A kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról*.
3. Béza, D., Csapó, K., Farkas, Sz., Filep, J. & Szerb L. (2007). *Kisvállalkozások finanszírozása*. Budapest: Perfekt Zrt.
4. Bíró, T., Pucsek, J. & Sztanó, I. (2010). *Amit a mérleg mutat*. Budapest: SALDO Kiadó.
5. Bosnyák, J., Gyenge, M., Pavlik, L. & Székács, P. (2010). *Vezetői számvitel*. Budapest: SALDO Kiadó.
6. Chikán, A. (2020). *Vállalatgazdaságtan*. Budapest: Akadémiai Kiadó. Letöltés dátuma: 2023.03.14., forrás: <https://mersz.hu/chikan-vallalatgazdasagtan/>
7. Dobák, M. & Antal, Zs. (2016). *Vezetés és szervezés Szervezetek kialakítása és működtetése*. Budapest: Akadémiai Kiadó. Letöltés dátuma: 2023.03.14., forrás: <https://mersz.hu/dobak-antal-vezetes-es-szervezes/>
8. Fazakas, G., Gáspár, B. & Soós, R. (2008). *Bevezetés a pénzügyi és vállalati pénzügyi számításokba*. Budapest: Tanszék Kft. Kiadó.
9. Gyulai, L., Hanyecz L, Járosi P. & László Cs. (2002). *Bevezetés a kis- és középvállalkozások pénzügyi modellezésébe*. Budapest: UNIÓ Lap- és Könyvkiadó Kereskedelmi Kft.
10. Kardos, B., Sztanó, I. & Veress, A. (2007). *A vezetői számvitel alapjai*. Budapest: SALDO Kiadó.
11. KSH. *A vállalkozások teljesítménymutatói kis- és középvállalkozási kategória szerint*. Letöltés dátuma: 2023.03.24., forrás: Központi Statisztikai Hivatal: https://www.ksh.hu/stadat_files/gsz/hu/gsz0018.html
12. KSH. *Kis- és középvállalkozások statisztikája 2013-tól régiós, TEÁOR I jegyen és KKV kategóriás bontásban a kkv körbe nem tartozó vállalkozásokkal együtt*. Letöltés dátuma: 2023.03.30., forrás: Központi Statisztikai Hivatal: <https://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haDetails.jsp?query=kshquery&lang=hu>
13. Laáb, Á. (2006). *Számviteli alapok*. Budapest: BME GTK – Typotex.
14. Ormos, M. (2018). *Számvitel*. Budapest: Akadémiai Kiadó. (Letöltés dátuma: 2023.03.24) Forrás: <https://mersz.hu/ormos-szamvitel/>
15. Róth, J. Adorján, Cs. Lukács, J. & Veit, J. (2019). *Számviteli esettanulmányok*. Budapest: MKVK OK Kft.
16. Pap, A. (2007). *Egy vállalkozás pénzügyi helyzetének elemzése. Bolyai Szemle*. Letöltés dátuma: 2023.03.30., forrás: <https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/handle/20.500.12944/13238>
17. Samuelson P. A. & Nordhaus W. D. (2016) *Közgazdaságtan*. Budapest: Akadémiai Kiadó. Letöltés dátuma: 2023. 03.14., forrás: <https://mersz.hu/samuelson-nordhaus-kozgazdasagtan/>
18. Siklósi, Á., Sisa K. A. & Veress, A. (2021). *Könyvvezetés és beszámolóképzés*. Budapest: SALDO Kiadó.

19. Sinkovics, A. (2019). *Költség- és pénzügyi kontrolling*. Budapest: Wolters Kluwer Kft. Letöltés dátuma: 2023.03.30., forrás: <https://mersz.hu/sinkovics-koltseg-es-penzugyi-kontrolling/>
20. Solt, K. (1999). *Mikroökonómia*. Tatabánya: TRI-MESTER Bt.
21. Szakács, I. (2019). *Számvitel A-tól Z-ig*. Budapest: Akadémiai Kiadó. Letöltés dátuma: 2023.03.25., forrás: <https://mersz.hu/szakacs-szamvitel-a-tol-z-ig-11-atdolgozott-kiadas/>
22. Sztanó, I. (2013). *A számvitel alapjai*. Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt.
23. Takács, A. (2021). *Modern vállalatértékelés*. Budapest: Akadémiai Kiadó. Letöltés dátuma: 2023.03.30., forrás: <https://mersz.hu/takacs-modern-vallalatertekeles/>

8. MELLÉKLET

1. számú melléklet

A Pömax Kft. vezetőjével folytatott mélyinterjú kérdései	
1.	Mikor és hogyan alapították a vállalkozást?
2.	Mi a Pömax Kft. fő profilja? Milyen a vállalat termékpalettája?
3.	Milyen befektetett pénzügyi eszközökkel rendelkezett a vállalkozás 2017-ben és 2018-ban?
4.	Hatékonyak tartja a vállalat készletgazdálkodását? Milyen körülményekhez igazítja a készletgazdálkodás megszervezését?
5.	Hogyan jellemezné a vállalkozás vevőkörét? Milyen a vevők fizetési fegyelme?
6.	Milyen ütemben képest eleget tenni a vállalkozás kötelezettségei kiegyenlítésének?
7.	Hogyan valósult meg a 4. számú gyáregység energetikai felújítása? A beruházás milyen hatással volt az energiaköltségekre?
8.	Volt-e egyéb jelentős beruházás a vizsgált időszakban? Tervez-e beruházást a következő években?
9.	A vállalkozás 2017-ben, 2018-ban és 2019-ben is rendelkezett lekötött fejlesztési tartalékkal. Milyen céllal képezte a vállalkozás a lekötött tartalék állományát? Mire használta fel azt?
10.	2020-ban és 2021-ben a hosszú lejáratú kötelezettségek között jelentős állomány gyarapodás figyelhető meg. Mi volt ennek az oka?
11.	Hogyan befolyásolta a Covid19 világjárvány megjelenése a vállalkozás működését?

9. NYILATKOZAT

NYILATKOZAT

Alulírott Fehér Dzsenifer, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kaposvári Campus, pénzügy és számvitel alapképzési szak levelező tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a szakdolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem.

Hozzájárulok ahhoz, hogy a szakdolgozatom egy oldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és, hogy digitális verzióban (pdf formátum) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: Kaposvár, 2023. április 28.

.....
hallgató aláírása

NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének következményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védelemre javaslom/nem javaslom*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: Kaposvár, 2023. 04. 28.

.....
Belső konzulens